

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštuine proste.

Katoliški shod v beli Ljubljani.

Takega sijaja, tako velikanske prireditve, kakor je bil letošnji katoliški shod v Ljubljani, še naš slovanski jug ni videl. Vedeli smo, da bo cela prireditve sijajna in da bo 4. katoliški shod prekosil v vsakem oziru dosedanje, a ta ogromna udeležba, sijajne prireditve, vzoren red povsod, bratoljubje med Slovenci, Hrvati, Čehi in Poljaki, vse to je uplivalo na vsakega udeleženca naravnost očarujoče. In slavnostni sprevoz po zastavami okrašenih ulicah naše bele Ljubljane! Pero urednikovo je nezmožno, da ves ta sijaj, vse te krasne slike, vse, kar se je izvanrednega nudilo našim očem, vsaj površno opiše. Narodne noše združenih Slovencev, Hrvatov, Čehov in Poljakov! Oh, kako je bilo to očarujoče! In nad 2000 Orlov! Res, če si hotel videti moč in sliko celotne naše krščanske organizacije, ogledati si si moral slavnostni sprevoz, ki je mogočno valovil po ljubljanskih ulicah.

Slavnostni trenotek je bil, ko se je slovensko-hrvaški narod na Kongresnem trgu posvetil Brezmadežni! Nepozabno! Vsi ti tisoči so se imenom svojega naroda glasno posvetili Mariji, Kraljici Slovencev!

In če si potem z odra na slavnostnem zborovališču pogledal na ogromne tisoče, ki so se gnetli sem in tje in si poslušal govore in navdušeno vsklikanje tisočere in tisočere slovanske množice, vskipel ti je iz srca vsklik: Bodočnost je res naša! Vi liberalci in vi Nemci in nemškutarji, zastoj je vaš trud in vaša zloba!

Naši Orli! Kdo bi si bil mislil, da bo njih število toliko? Nad 2000 uniformiranih telovadcev je nastopilo. Občudovali smo dovršenost telovadbe in nastopa. Liberalni Sokoli, skrijte se!

Zborovanja, predavanja! Najboljši govorniki so nastopili, ki so razvijali nove misli, nove načrte za delo v preporod našega naroda.

Že sama udeležba — bilo nas je mnogo nad 20 tisoč — je močno uplivala na vsakega posameznika. Ni ga menda bilo slovenskega sela, ki ne bi bilo zastopano. Okrog 20 posebnih vlakov se je pripeljalo v soboto in nedeljo v Ljubljano. Tudi vsi navadni vlaki so bili napolnjeni. Sprejemi gostov so bili zelo pristrčni. Posebno prijazno pa so bili sprejeti Hrvati, Čehi in Poljaki. Nič nas ni več ločilo. Slavili smo pravo slovansko vzajemnost!

Zunanji sijaj katoliškega shoda, urejeni tisoči mož in mladeničev, žena in deklet — tisti tisoči, za katerimi stojijo 10- in 10tisoči drugih, ki niso mogli priti v slovensko prestolnico, da bi dali slovesno duška najiskrenejši želji srca: Veri in narodnosti — vsi ti tisoči so bili kakor pravljica, kakor četa — kralja Matjaža, ki se je probudil, potrkal z mečem in zaklical: Kvišku deca! Kakor pravljica se je zdelo to veselje, a vendar je bila živa resnica, polna krvi in ognja, žetev setve, tako bogata žetev naših organizacij. Boj za krščanske misli, delo za omiko naroda, kakor jeklen obroč, močna veriga naše organizacije, ki se je kovala od uda do uda — vse to je praznovalo veliki dan življenja.

Kakor žarki ranega solnca, ki planejo kakor žili konjiči preko ravnine, ovenčani z zlato grivo, tako so se razlile množice zopet po naši domovini iz žarišča, iz katoliškega shoda, da ti potoki naroda, te reke ljudstva, gredo z bakljo navdušenja do zadnje hribovske kočice in na goreči ogenj nasujejo novega petiva v še večji kres.

Slovenski katoliški narod, sedaj pa zopet na delo, do popolne zmage!

Dijaško zborovanje.

V soboto, dne 23. avgusta, so zborovali naši katoliško-narodni dijaki. Udeležba je bila zelo velika. Tudi naši štajerski dijaki so bili močno zastopani, kar kaže, da tudi naša mladina vedno močneje vstopa v katoliške organizacije.

Shodu je prisostvovalo več državnih in deželnih poslancev, škofov, duhovnikov, profesorjev in hrvaških, poljskih ter čeških gostov, ki so bili vsi burno pozdravljeni. Shodu je predsedoval predsednik Sl. Dijaške Zveze, Basaj, za podpredsednika pa je bil izvoljen naš štajerski rojak Bratina. Najprvo so se vršili pozdravni govori. Nato pa so se začela predavanja. Prvi je predaval bogoslovec Rupnik o predmetu: „Dijak-katolik“. Predavatelj je javno povedal, kako je dandanes potrebno, da pokaže dijak dejanski svoje katoliško prepričanje. Pravnik Žvokelj je nato predaval o „Delu za ljudsko izobrazbo“, bogoslovec Zavadlal pa o „Nujnosti narodno-obrambnega dela“. Oba sta podala mnogo uvaževanja vrednih novih misli glede na našo izobraževalno in obrambno delo. — Zvečer se je vršil v dvorani „Uniona“ slavnostni komerz (slavnostna veselica). Udeležilo se je iste ogromno število ljudstva: škofje, poslanci, duhovniki, Čehi, Hrvati, Poljaki in več odličnih plemičev. Tukaj je katoliško Slovanstvo, to je bratje Hrvati, Čehi, Poljaki in Slovenci, zopet sklepalo pobratimstvo. Ta komerz je pokazal, da je slovanska vzajemnost, prava vzajemnost, mogoča le na podlagi katoliškega prepričanja.

Slavnosten obhod.

Obhod po ljubljanskih ulicah se sme po svoji celoti kakor tudi lepem redu in vseh podrobnostih ter slikovitostih gotovo prištevati med največja prireditve katoliškega shoda in sploh najlepše, ki so se že kdaj vršile na Slovenskem. Naravnost čaroben, presenetljiv je bil pogled na predstavitelje lepote slovenskega, hrvaškega, češkega in poljskega naroda. Nemogoče je popisati vse podrobnosti tako veličastno, kot so se vršile. Tu je bilo treba biti zraven in uživati, uživati z očmi in srcem. Ker so bile došle množice tako ogromne in naravnost nepričakovane, se je ureditev spreveda nekoliko zakasnila, vendar pa se je kmalu po 9. uri sprevoz že začel razvijati. Bil je res nepopisno lep in marsikomu so se od ganutja zaiskrile solze v očeh. Ljubljana še ni videla kaj takega in ji drugi kaj takega tudi ne more več nuditi kot samo naše organizacije. Liberalci kaj takega ne zmorejo, če živijo tudi 1000 let! Videli sem že mnogo slavnosti, bil navzoč na mnogih prireditvah, a kaj takega še nisem videl. Ta slavnostni sprevoz ni bil samo za oči, ampak vžgal je tudi srce. Vse je delo naših organizacij! Bilo je človeku res svečano pri srečanju ob tistih nešteto slikah in sree je zaigralo v nepoznani sreči. To smo mi katoliški Slovenci in taki smo. Človek bi zavriskal radosti.

Sprevoz so otvorili slovenski, Poljaki in krasni narodni nošah na iskrih konjih. Njim je sledila vrsta trobentačev. Nato: poslanci, župani in svetovalci, sta fanfaristov. Nato: poslanci, župani in svetovalci. Nepregledna vrsta odličnih mož-veljakov. Stotina za stotino se siplje mimo. To je moč, veljava, posebnostna ljudska volja. Sledili so Slovenci iz Nemčije s šestimi krasnimi zastavami v zelo okusnih rudarskih uniformah. Salezijanska godba iz Rakovnika koraka za njimi. Za godbo zastopstvo Poljakov v razkošnih narodnih nošah in ima seboj več krasnih zastav. Občinstvo, ki se je zbralo po vseh ulicah, kjer se je pomikal sprevoz, jih je navdušeno pozdravljalo, iz oken pa so deževale na-nje cvetke. Za Poljake je korakalo par sto Čehov z večimi lepimi zastavami in deloma v narodnih nošah. Ravno tako kot pri Poljaki: navdušeno vsklikanje in obsipanje s cvetkami. Sledili so jim pa Hrvati. Teh je bilo ogromno veliko, čez tisoč iz vseh hrvaških zemelj. Na čelu so nosili večje število ponosnih zastav. Med njimi je bilo tudi mnogo slikovitih narodnih noš, zlasti ženskih. Številno je bila zastopana zlasti duhovščina z bogoslovci; mnogo

kmečkega ljudstva in visokošolcev je bilo, ravno tako kot pri Čehih. Pozdravljanje s cvetjem in klici, kakor prej. Hrvati sami so bili tudi zelo navdušeni in so peli krasne narodne pesmi. Po ljubljanskih ulicah so šumno donele hrvaške in slovenske narodne pesmi: „Lepa naša domovina“, „Hej Slovani“ itd. Za Hrvati so stopali naši malčki: dečki in deklice; prvi kot orlovski naraščaj, druge v slikoviti narodni noši. Za njimi so prišli koroški Slovenci s svojima voditeljema dr. Brejcem in Grafenauerjem. Bilo jih je čez 1000. Doneli so jim klici: „Živio Korošci!“ Med sabo so imeli mnogo narodnih noš. Nosili so tudi v rokah male trobojnice, vsled česar je bila njihova skupina, ki je bila zelo navdušena, jako prikupna. Nato so korakali dijaki, bogoslovci, akademiki in starešine. Na celem potu živahno pozdravljeni so nato sledili češki Orli in Orlice, vseh skupaj čez 200.

Za češkimi Orli so korakali slovenski. Bila jih je nepregledna vrsta. Kakor rudeče morje so se skoro pol ure zlivali mimo nas. Občinstvo je bilo seveda zelo navdušeno, ko je videlo toliko — nad dva tisoč — krepkih slovenskih fantov, ki so enakomernega, odločnega koraka stopali mimo. Skupina je bila po odsekih razvrščena v čete in trume ter je bilo med njo več godb in mnogo vrst trobentačev, tako da je bil vtis zelo prijeten.

Orlom je sledila najlepša skupina: slovenske narodne noše. Občinstvo je bilo zadržano in kar nehoti so se človeku vkradli vskliki: Ah, kako je to lepo, kako je to divno. In bilo je tudi res. Toliko pestrosti, toliko slikovitosti, toliko razkošne, a okusno umerjene lepote še niso videli. Nič ne pretiravamo, če trdimo, da se naše narodne noše dajo kosati z nošami vsakega drugega naroda. Postavite ogromno množico naših mladenk in žena, pomešanih v primernih razdaljah z moškimi narodnimi nošami, kot je to bilo v sprevodu, kamorkoli, brez dvoma odnesejo zmago povsod. Slišali smo že veliko o lepoti kranjskih narodnih noš, toda da so tako lepe, nismo mislili. In človek ne ve, kateri bi dal prednost. Vrstile so se gorenjske, dolenske, notranjske, vipavske, — tržaške, belokranjske, z avbami in pečami, a vse so lične, da jih mora človek občudovati. Želeti bi le bilo, da bi se še bolj udomačile in se moramo začeti tudi mi štajerci bolj zanimati za narodno nošo.

Narodnim nošam je sledila nepregledna vrsta mladenk-članice „Bogomile“. Zelo slikovit je bil tudi pevski zbor „Ljubljane“, pri katerem je bilo mnogo pevk v ljubkih narodnih nošah. S častnim številom se je postavila v vsporedju učiteljska Slomškova Zveza, ravno tako skupina „uradniki zavodov“. V zadnji skupini so sledili člani raznih naših nepolitičnih društev in družb: S. K. S. Z., J. S. Z., Marijine družbe, trboveljski rudarji v lepi opravi, požarniki in drugi. Udeležencev v tej skupini je bilo na tisoče. Nepristano so se valile nove množice mimo nas. Čarujajoče so uplivalle zastave, ki so jih nosili na čelu S. K. S. Z. Bilo jih je cel gozd in je bil pogled na nje nad vse lep. Če prav je bilo samo v tej skupini okrog 150 zastav, vendar to niso bile vse, kajti mnogo so jih nosili v sprevodu, zlasti orlovsko. Razun vsega, kar smo že omenili, je bilo v sprevodu razvrščenih mnogo godb: novomeška, viška, dve salezijanski, več orlovskih itd. ter so vse neumorno svirale. Red je bil izboren.

Naj bo konec: Sprevoz je bil nad vse sijajen. Se liberalci so ga odkritosrčno občudovali in če tudi je bilo izdano povelje, da morajo liberalci katoliški shod prezirati, vendar so bili liberalci tako zadržani, da so iz mnogih liberalnih hiš doneli pozdravni klici in deževale cvetke. Ulice, po katerih se je pomikal sprevoz, do Kongresnega trga, kakor tudi one od Kongresnega trga v domobrantsko vojašnico, so bile bogato okrašene z zastavami. Samo mestne in nekatere zagrizene liberalne hiše so blestele brez okraska. Za liberalce pa pomenja njihov poziv k preziranju poraz, ker je Ljubljana pokazala, da po svoji veliki večini liberalcev ne uboga.

Posvetitev Brezmadežni Devici Mariji.

Sprevod 15.000 do 20.000 oseb se je pomikal na Kongresni trg, kjer je bil pred uršulinsko cerkvijo postavljen altar. Ko se je sprevoz sešel na trgu — trajal je pa sprevoz 1 uro — je bral zagrebški nadškof dr. Bauer sv. mašo. Nato se je vršila posvetitev Brezmadežni. Škof dr. Jeglič je počasi z zborom duhovščine in spremljevanjem neštivilne množice čital sledečo molitev:

Brezmadežna Devica, Mati Božja Marija, vsi zbrani posvetimo sebe in svoj rod Tebi, ki pri Bogu vse premoreš. Srčno in zaupno Te prosimo, vzemi nas milostno v svoje varstvo in ne dopusti, da bi nas in naš rod premagali sovražniki Tvoji in Tvojega Božjega Sina.

Brezmadežna Devica, ki si tako trdno verovala besedam angelja Gabriela in si kot Devica rodila Luč, ki razsvetljuje ves svet, pomagaj nam, da ohranimo vero v Boga Očeta, Stvarnika nebes in zemlje, vero v Boga Sina, našega edinega Odrašenika in Učenika, v Boga svetega Duha, ki je poslan cerkvi, da jo ohrani v resnici in obrani vsake zmote...

Brezmadežna Devica, Mati Jezusa, začetnika in nevidnega poglavarja svete nezmotljive in edino zveličavne katoliške cerkve, pomagaj nam, da ostanemo zvesti katoličani, da ne priznamo drugega učitelja in voditelja na potu v večnost, kakor to sveto cerkev, ki nam govori po nasledniku sv. Petra, po rimskem papežu in po naslednikih apostolov, po škofih, združenih s papežem.

Brezmadežna Devica, ki si strla glavo peklenški kači, pomagaj nam, da uideemo njenemu zalezovanju in premagujemo silne strasti naših src, da premagujemo poželenje oči, poželenje mesa in pa napuh življenja; pomagaj nam, da ostanemo ne le verni, ampak tudi ponižni, nedolžni, čisti, zmerni, trezni in krotki v besedi in dejanju, polni srčne ljubezni do Boga in do bližnjega.

Brezmadežna Devica, ki si kljub najhujšim bridkostim ostala zvesta Bogu in se sedaj v nebeški slavi vekomaj veseliš, pomagaj, da tudi mi ostanemo v veri in v življenju po veri stanoviti do konca in po smrti pridemo iz te solzne doline v pravo domovino, kjer ne bo ne solza, ne bolečina, ne nevarnosti, ampak popolno veselje, ki ga je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo. Amen.

Bil je to najslovesnejši trenutek celega katoliškega shoda. Kdor ga je doživel, ga ne pozabi nikoli več.

Udanostna izjava sv. Očetu.

Nato prebere predsednik pripravljalnega odbora, dr. Gruđen, med viharimi „Živio!“-klici sledečo udanostno brzojavko sv. Očetu: „Slovenci in Hrvatje, zbrani na katoliškem shodu v Ljubljani, nad 20.000 moč in mladeničev, da proslavi jubilejni spomin slavne zmage Konstantina Velikega nad poganstvom ter se navduše za enake boje zoper nove sovražnike Cerkve in krščanstva, izražajo Vaši Svetosti čustva verne udanosti in ljubezni, proseč Boga, da ohrani še dolgo svoji Cerkvi Pija X., nepremagljivega vodnika v bojih zoper zmote naše dobe.“

Našem ucesarju.

Nepozabni trenutek v svoji svečanosti je bil, ko je dr. Gruđen predlagal udanostno izjavo Nj. Vel. cesarju: „Njegovemu c. in kr. Apostolskemu Veličanstvu Isl. 20.000 Slovencev in Hrvatov, zvestih podložnikov Vašega Veličanstva, zbranih na katoliškem shodu v Ljubljani, da proslavi spomin prvega krščanskega vladarja Konstantina, obnavlja v tem slovesnem trenutku svojemu apostolskemu vladarju prisego neomajne zvestobe in udanosti, proseč z nebes za njegovo osebo vso srečo in blagoslov.“

„Živio!“-klici so spremljali skoro besedo za besedo, vihar aplavza in radostnega vsklikanja je pretresal trg in odmeval daleč po vsem mestu, vse godbe so zaigrale cesarsko pesem, z grada pa so začeli pokati topovi!

Ta prizor se je ponovil, ko se je predlagala brzojavka

prestonasledniku.

Njegovi c. in kr. Visokosti, nadvojvodu Frano Ferdinandu: „20.000 katoličanov slovensko-hrvatskega naroda, ki ga je postavila božja previdnost na južni branik habsburške države, poklanja Vaši cesarski in kraljevi visokosti čustva neomejenega spoštovanja in udanosti.“

Neizbrisno se bo vsakemu udeležencu ta dogodek v svoji močehosti vtisnil za celo življenje. Množica je po teh udanostnih izjavah, priklopih iz dna src, zapela Marijine pesmi.

Počasi se je navdušenje poleglo in sprevoz se je začel pomikati po drugih ulicah, proti domobranski vojašnici, kjer se je imelo vršiti slavnostno zborovanje.

Slavnostno zborovanje.

Ko se je slavnostni sprevoz vrnil na dvorišče domobranske vojašnice, je otvoril predsednik pripravljalnega odbora, dr. Gruđen, 4. kat. shod. Pozdravne besede so bile nekako sledeče:

Mili slovanski bratje! Hvala Vam vsem, ki ste prihiteli v belo Ljubljano. Pozdravljeni vsi naši bratje, ki ste prihiteli iz trojedine Hrvaške, Dalmacije, Bosne, od daleč tam preko Sotle in Kolpe, da sklenemo na katoliškem shodu skupnost vseh katoliških Slovencev in Hrvatov, ki živimo pod habsburškim žezlom. Pozdravljeni brati Poljaki, bratje Čehi, vsi tisoči združenih kat. Slovanov. 4. kat. shod slavimo. Naj bi bil ta katoliški shod nov svetilnik boljše bodočnosti ne samo na Slovenskem, ampak tudi v Dalmaciji, Bosni in Hrvaški. Na današnjem hrvaško-slovenskem katoliškem shodu zborujemo v dveh znamenjih. Prvo znamenje je sveti križ, drugo pa prebela Devica Marija. Ti znamenji ste znamenji naših bodočih zmag. (Živijo!)

Za predsednika 4. katoliškega shoda je bil nato izvoljen naš štajerski državni in deželni poslanec dr. Jankovič, za podpredsednika pa Hrvat dr. Deželič.

Predsednik dr. Jankovič pozdravi zborovavce s staroslovenskim pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ In ves zbor, tisočera in tisočera množica slovanskega ljudstva, je odgovorila: „Na veke: Amen!“ Predsednik nadaljuje: Pozdravljam vas kot zastopnik štajerskih Slovencev, to je imenom naroda, ki je dozdaj stal vedno zvest na katoliški strani. (Klici: Živijo Štajerci!) Močne in ogromne so naše organizacije. Vsi smo danes ene misli, misli ljubezni in navdušenja za sveto našo stvar. Pozdravljam danes tukaj navzoče odlične goste, pred vsem nadškofa-koadjutorja dr. Ante Bauerja in vse druge cerkvene kneze, dež. predsednika Swarza, grofa Chorinskyja, kneza Sapieho, kneza Ernesta in Hugon Windischgrätzja, grofa Paara in vse druge odlične osebe, ki so nas počastile. Posebno pa pozdravljam naše brate Poljake, (Živio Poljaki!) zastopnike češkega naroda, (Na zdar! Slava-klici.) ki posebno na Moravskem zadnji čas tako krasno napredujejo. Pozdravljam naše brate Hrvate, (Urnebesni Živio-klici.) ki so došli v izredno ogromnem številu. Hrvati, ki ste narod naše vere, naše duše, narod naše krvi in našega srca, narod, ki se hoče z nami Slovenci skupno boriti, bodite nam pristržno pozdravljeni! (Živio hrvatsko-slovenska vzajemnost! Živio!) Želim, da bi duh današnjega shoda, duh naših organizacij ponesli med svoje brate in sestre.

Radi pozne ure sta slavnostna govora dr. Brejca in dr. Šimraka odpadla. Preložena sta bila na ponedeljek. Vršili pa so se pozdravi raznih odličnih zastopnikov, ki so bili sprejeti in mnogokrat prekinjeni z urnebesnim navdušenjem.

Najprvo je dobil besedo zagrebški nadškof-koadjutor dr. Bauer, ki je v lepi hrvaščini pozdravil „dragi bratski slovenski narod“ v imenu hrvatskega episkopata. Želi, da bi bili plodovi shoda trajni in da bi se jamstvo hrvatsko-slovenske vzajemnosti obistinilo: Spasitelj Jezus Kristus naj bo vzor vsakemu Slovincu in Hrvatcu. Današnji shod je res prvi hrvatsko-slovenski shod. Vabim za drugo ali naslednje leto vse Slovence, pa tudi Čeha in Poljake, na katoliški shod v Zagreb.

Deželni predsednik baron Schwarz pozdravlja shod imenom vlade. Želi celi prireditvi božjega blagoslova.

Viharno pozdravljen nastopi nato deželni glavar dr. Ivan Susterski, ki pozdravlja imenom dežele Kranjske in posebno priporoča zvestobo slovensko-hrvaškega naroda do Boga, Brezmadežne in pa do cesarja, ki naj bo trdnja in neomajljiva. Srečen je, kdor je danes tukaj. Še pozni rodovi bodo govorili o pomenu hrvatsko-slovenskega katoliškega shoda. Mi pa hočemo z moško zavednostjo in doslednostjo zastopati naše versko prepričanje v vsej javnosti. Kličem vam imenom kranjskega ljudstva: Hvaljen bodi Jezus Kristus! — In cel zbor je odgovoril slovesno: Na veke! Amen!

Imenom Poljakov se oglašajo k besedi knez Sapieha. Prinaša pozdrave bratov Poljakov, ki so se iz Galicije, Rusko-Poljske in Poznanjskega v častnem številu udeležili katoliškega shoda. Zaklical je koncem svojega poljudnega govora: Živela hrvatsko-slovensko-poljska katoliška misel! — Klici: Živeli Poljaki! so doneli kot vihar po obširnem zborovalnem prostoru.

Imenom bratov Čehov je govoril državni poslanec Navratil. Rekel je: Pozdravljeni bratje Slovenci. Prinašam najpristržnejše pozdrave z dežele Morave, kjer sta delovala naša brata Ciril in Metod, s prekrasnega Velehrada. Želim, da bi se drugo leto Slovenci in Hrvatje udeležili našega shoda na Velehradu, da se poglobi in utrdi hrvatsko-slovensko-češka vzajemnost! (Klici: Pridemo!) Govornik je končal: Imenom naše lepe Morave naj vam velja najpristržnejši slovanski pozdrav! (Klici: Na zdar! Živio!)

Ljubljanski škof dr. Jeglič prinaša pozdrave od sv. očeta iz Rima in prečita ljubeznivo pismo, ki mu ga je poslal kardinal Merry de Val po naročilu sv. očeta v pozdrav katoliškemu shodu. Podelil je tisočeri množici tudi papežev blagoslov.

Predsednik dr. Jankovič je nato zaključil slavnostno zborovanje in pozval udeležence, naj ogenj, ki so se ga danes navzeli, ponesejo na svoje domove in ga širijo po vsej slovenski domovini!

Telovadba.

Popoldne proti četrti uri je vrela cela Ljubljana proti domobranski vojašnici, kjer se je imela vršiti telovadba Orlov. Predno se je začela telovadba, se je zbrala na obsežnem, zelo pripravnem in krasno prirejenem dvorišču domobranske vojašnice ogromna množica ljudstva — do 15.000. Bila je zelo peštra, nepozabna slika, ki se je nudila očem. Krog velikanskega telovadišča glava pri glavi, na eni strani mogočen oder za gledalce, na drugi pa za godbo in dostojanstvenike, a vse polno, prenapolnjeno. Črna sukna, narodna noša, orlovskaj uniforma, druga poleg druge, ustvarjajoč krasno skupino, vse to je bilo tako divno in veličastno, da je človek kar gledal. In potem so prikoralili Orli. Četverostop se je vrstil za četverostopom in ko so se razstopili, je bil telovadni prostor poln. Občinstvo je bilo zadivljeno od krasnega pogleda na 1200 mladih, čvrstih fantov in je vedno znova zagrmelo po obsežnem prostoru navdušeno ploskanje in sklikanje. In proste vaje so proizvajali telovadci prav dobro in se moramo samo čuditi, da so se v primeroma kratkem času takó izurili. Ravno tako je bil izredno fin in eksakten nastop moravskih Orlic in za tem nastop moravskih Orlov, ki so proizvajali prav težke proste vaje. Da občinstvo ni štedilo z aplavzom, je umevno. Izbrana četa slovenskih Orlov je na to proizvajala zelo lepe, a težke proste vaje. Pokazali so telovadci veliko spretnosti in izurjenosti in jih je občinstvo za to burno pozdravljalo. Ravno tako so vzbujali viharje odobravanja moravski Orli, ki so nastopili enkrat s kijeem, drugičkrat s palicami. Pristrčno veselje je izzval nastop mladih slovenskih deklic Orlic in mladega orlovskega naraščaja. Za tem se je vršila telovadba na orodju. Zastopana so bila vsa telovadna orodja in so se pokazali naši fantje pri vseh za res prave mojstre. Najtežje vaje so proizvajali z največjo lahkoto in dovršenostjo. Vedno je zopet in zopet zagrmel vihar vsklikov in odobravanja, znamenje, da je kateri izmed telovadcev zopet pokazal kakšno drzno in vratolomno vajo. Že je bila ura sedem proč, ko so nehali naši neutrudljivi fantje s telovadbo.

Hvala Vam, fantje, za krasen užitek!

Na zdar!

Odseki, predavanja in druge prireditve.

Po sijajnih zunanjih prireditvah so se vršila zborovanja raznih odsekov in stvarna predavanja. V nedeljo ob 7. uri zvečer je bil v Rokodelskem Domu shod rokodelskih društev. V hotelu Union pa je bil družabni večer na čast doslim gostom, ki je bil podoban velikanski ljudski veselici.

V ponedeljek zjutraj je imel goriški nadškof dr. Fr. Sedej v stolnici prelep govor o „verskem življenju“. Nato je sledila sv. maša. Od 9. ure do večera pa so se vršila zborovanja v raznih odsekih. Odsek za versko življenje je zboroval v veliki dvorani Ljudskega doma. Izmed Stajercev so predaval v tem odseku: dr. Anton Ogrizek o „skrbi za priseljence iz dežele v mesta“; dr. Fr. Lukman o „sv. Evharistiji in Marijinih družbah“; o. Kasijan Zmjak pa o „tretjem redu sv. Frančiška“.

Odsek za krščansko izobrazbo, združen z občinim zborom S. K. S. Z., je zboroval v veliki dvorani Uniona v ponedeljek. Iz Stajerskega sta govorila: dr. Josip Hohnjec o „Izobraževalnem društvenem življenju“ in dr. Anton Korošec o političnem časopisju. — Poleg teh dveh sta zborovala v ponedeljek Odsek za verske organizacije v Katoliški tiskarni in Socialnogospodarski odsek. Oba odseka sta bila namenjena za Hrvate. Nadalje so se vršila sledeča zborovanja: v dvorani društva „Ljubljana“ zborovanje slovenskih in hrvaških učiteljskih pripravnikov; v Ljudskem Domu občini zbor Slov. Dijaške Zveze; v Alojzijevišču zborovanje moških Marijinih družb. Ob 5. uri pa je bilo v veliki dvorani Uniona prvo slavnostno zborovanje. Na njem so govorili: voditelj koroških Slovencev, dr. Brejca, o predmetu: „Vtem znamenju boš zmagal“, mlad Dalmatincev dr. Šimrak, ki je proslavljal delo Slovencev, in naš dr. Hohnjec o „katoliškem izobraževalnem delu“. Govornik je v svojem govoru dokazal, da je edino katoliška izobrazba prava izobrazba. Na podlagi rekov iz sv. pisma, izrekov cerkvenih očetov in drugih učenjakov je g. govornik razpravljal, da le kat. cerkev nudi pravo izobrazbo. Povdarjal je, da naj bo naše izobraževalno delo v prvi vrsti katoliško, za vse stanove in sloje, za mlado in staro, za ženske in posebno za matere, posvečeno pa naj bo v prvi vrsti naši dragi mladini. Govornik je pozval udeležence na delo za pravo krščansko izobrazbo slovenskega naroda. V zaupanju na božjo pomoč gremo veselo na nadaljno delo v prid našega ljudstva.

Prireditve v torek so se vršile po sledečem redu: Ob 7. uri v stolnici cerkven govor tržaškega škofa dr. And. Karlina: „Karitativno delo“ (Delo krščanske ljubezni in usmiljenja). Po sv. maši so se zopet vrstila zborovanja. Od 9. do 11. ure so zborovali dijaki v Ljudskem domu. V Rokodelskem domu je zboroval od 9. do 4. ure popoldne odsek za krščansko ljubezen in usmiljenost. V

tem odseku je govorila učiteljica Antonija Štupca o „varstvu za delavke“ in „skrbni za posle in o kolodvorskih misijonih“. V socialno-ustavnem odseku v ljudskem domu je govoril nadrevizor Puseňjak o „zadružništvu“. Tudi Hrvatje so imeli tam zopet svoja posebna zborovanja.

V veliki dvorani Uniona so zborovali katoliški pedagogi (profesorji, učitelji in kateheti). Najprvo se je vršil občni zbor učiteljske Sloveške Zveze, nato pa se je začel učiteljski kongres, na katerem so o potrebi katoliške vzgoje in pouka na podlagi katoliške vere govorili odlični slovenski, hrvaški in češki učitelji in učiteljice. To zborovanje je posebne važnosti, ker so slovite učiteljske moči javno in slovesno izrekle, da je sreča našega naroda le v šoli, kjer se vzgaja deca na podlagi krščanske vere. In mnogi liberalni učitelji trde, da je to nazadnjaško. Tem gospodom ne bi škodovalo, če bi bili navzoči pri tem pomembnem zborovanju.

Ob 5. uri popoldne se je v veliki dvorani Uniona vršilo drugo slavnostno zborovanje. Na tem zborovanju so govorili: Hrvat dr. Markulin, sodnik dr. Matija Lavrenčič, dr. Josip Srebrnič iz Gorice o „katoliškem tisku“; profesor Ferdo Rožič o „kulturnem jedinstvu Slovencev in Hrvatov“ in dr. E. Lampe o „avtonomnih (samoupravnih) zastopih in katoliški misli“.

Pri vstopu so bili škofje zopet viharo pozdravljeni. Predsednik dr. Breclj je pozdravil novodošlega knezoškofa dr. Napotnika, kar je izzvalo navdušenje. — Shod je pozdravil kitajski misijonar o. Veseljko Kováč.

V sredo so bile ob 7. uri v stolnici slovesne molitve za umrle člane prejšnjih katoliških shodov. Nato se je vršilo ob 9. uri tretje slavnostno zborovanje Unionovi dvorani. Govorili so: dr. J. Mantuani o „veri in umetnosti“; Ivan vitez Malušljia (Hrvat) o „ljubezni do domače zemlje“. — Sklepni govor je imel ljubljanski knezoškof dr. Ant. Jeglič.

Omenimo še dodatno, da je predsednik dr. Jančič 24. t. m. po otvoritvi zborovanja prečital cesarjev in prestolonaslednikov brzojavni pozdrav, potem ozdrav nadškofa brnskega, dr. Bauerja, in nadškofa sarajevskega, dr. Stadlerja. Velikansko pozornost je vzbudilo besedilo prestolonaslednikovega brzojava, ki se končuje s temi-le besedami: na hrvaško-slove sli narod:

„Zadobite si v teh dneh mnogo tolažbe in moči, da boste kot zvesti sinovi cerkve in demovine zamegli izvršiti svojo visoko nalogo!“

Te besede so izzvale nepopisno navdušenje, ki je v več minutah trajajočih vsklikih in s šumnim ploskanjem našlo svojega izraza. Vsakdo je razumel te napoli proroške besede, ki so prišle iz srea, Jugoslovanom naklonjenega.

Škofje in drugi odlični gostje.

Katoliškega shoda so se udeleževali sledeči škofje in cerkveni dostojanstveniki: Nadškof dr. Bauer iz Zagreba, nadškof gorški, dr. Sedej, knezoškof dr. Mih. Napotnik iz Maribora, dr. Jeglič iz Ljubljane, Garič iz Banjaluke, Gijvoje iz Splita, dr. Kaltner iz Celovca, dr. Karlin iz Trsta, dr. Krapac iz Djakova, dr. Mahnič iz Krka, dr. Marčelič iz Dubrovnika, Fra Misič iz Mostara, dr. Šarič iz Sarajeva, generalni vikar Baron iz Zagreba, prelat Katzinski iz Varšave, mnogo kanonikov in v obče visokih cerkvenih dostojanstvenikov iz vseh jugoslovanskih dežela. — Navzoč je bil celo en misijonar iz Kitajske.

Od plemstva: Knez Hugo Windischgrätz in so-proga, poljski knez Ladislav Sapieha, princesa Aleksandrina Windischgrätz, grofica Olga Mocenigo, vitez Gutmanstal.

Od vojaške garnizije: Divizionar fml. Kusmanek, polkovnika Weber in Marjanovič, postajni komandant major Putti, vojaški kurat Maračič in drugi.

Nadalje so bili navzoči skoro vsi slovenski in hrvaški deželni in državni poslanci. Iz Štajerskega: Dr. Korošec, dr. Jankovič, dr. Verstovšek, dr. Benkovič, Pišek, Brenčič in Ozmeč.

Naše poročilo o končnih prireditvah bomo še izpopolnili. Ko urejamo prvo in drugo stran lista, se v Ljubljani še vršijo zborovanja. Kar danes manjka, bo našel bralec v prihodnjem listu.

Prvi katoliški shod se je vršil 1. 1892. Bil je sicer tudi sijajen, a poznalo se mu je, da so bile tedaj naše organizacije še v povojih. Oba shoda, ki sta mu sledila, pa sta pokazala vstrajen napredek katoliške misli med našim narodom. Pri prejšnjih shodih se ni bilo Orlov, te najlepše naše organizacije, danes šteje orlovska armada na tisoče. Liberalizem je prejšnja leta mogočno dvigal svojo zmajavo glavo, ne samo po beli Ljubljani, ampak tudi po vseh slovenskih pokrajinah. Danes leži slovenski liberalizem strti in pomandran na tleh. Katoliški shodi so bili, ki so zasnovali načrte, nova pota za preporod slovenskega naroda v krščanskem duhu.

Gotovo smemo pričakovati, da bodo naše tisočere množice, ki so bile te dni v beli naši Ljubljani, ponesle zmagovalno misel naših organizacij, ne samo po vsej Sloveniji, ampak tudi po vseh krajih, kjer biva to Jugoslovani. Pobratinstvo katoliških Hrvatov in Slovencev je slavilo novo zvezo. 4. katoliški shod naj bo na našem jugu mejnik boljše bodočnosti hrva-

sko-slovenskega naroda. Liberalci pa so gotovo spoznali, da za-nje na naši zemlji ni prostora.

Politični ogled.

— **Cesar.** Ruska vlada je daia v bližini Lipskega postaviti cerkev v spomin na krvavo bitko, ki se je bila 1. 1813 pri Lipskem z Napoleonom. Dne 18. oktobra se bo ta cerkev otvorila, ob enem pa tudi spomenik na ono krvavo bitko. Našega cesarja bo baje pri tej slavnosti zastopal prestolonaslednik Fran Ferdinand. — Cesar se bo vrnil, kakor poročajo listi, šele v sredini meseca septembra iz Išla na Dunaj. Cesarjevo zdravstveno stanje je izborna.

— **Odpušitev rezervistov.** Poveljnik 16. vojnega zbora in poveljujoči general v Dubrovniku, podmaršal Blaž Semua, je izdal sledeče zborna povelje: S premetitvijo rezervistov v neaktivno službeno razmerje, se konča dolga doba izredne vojaške službe v mirnem času, ki je zahtevala od vseh pripadnikov mojega zbornega območja velike vstrajnosti, delavnosti in zadovoljnosti z malim. Z veseljem ugotavljam, da so naše stare vojaške čednosti: čut dolžnosti, ubogljivost, zvestoba in udanost napram predstojnikom, tovariški čut in veselje do službe, celo ob žrtvah osebnih koristi, v naši armadi globoko vkoreninjene. Vsi poveljniki, častniki in moštvo morajo s ponosom gledati na ta čas. Vsem hvalo in priznanje. Onim, ki se poslavljajo od aktivne službe, pa poleg tega še priske pozdrave in najboljša voščila za njihovo nadaljno življensko pot.

— **Deželni zbori.** Listi poročajo, da se je ministrski svet baval pred kratkim z vprašanjem sklicanja deželnih zborov. Vlada namerava sklicati delazmožne deželne zbore sredi meseca septembra. Jesensko zasedanje deželnih zborov bo trajalo k večjemu 1 mesec, ker se namerava v drugi polovici meseca oktobra sklicati državni zbor. Ena prvih nalog državnega zbora bo v jesenskem zasedanju, da se izvršijo volitve v delegacije, ki bodo takrat meseca novembra prišle svoja posvetovanja na Dunaju.

— **Italijani v Trstu.** Cesarski namestnik v Trstu, princ Hohenlohe, je izdal odredbo, po kateri se morajo pri mestnem uradu v Trstu odpušiti vsi uradniki in nastavniki, ki so doma iz Italije. Odslej pa se sploh rojakov iz Italije ne sme več nastavljati. Vlada je s to odredbo pripoznala, da tuji državljani ne spadajo v upravo v naši državi. Italijani iz kraljestva so naši državljani le v škodo. V Trstu in okolici so pripravljali tla za — Italijo. Le škoda, da naša vlada vedno prepozno spozna nevarnost, ki preti naši državi od privandranih Italijanov in Nemcev. Seveda so Italijani v Trstu in v kraljestvu hudo razburjeni radi odloka namestništva. Naj le ostanejo v deželi polente!

— **Razmere na Češkem** so se z uvedbo komisarijata še poostrele. Nezadovoljni so Čehi, nezadovoljni nestrpni Nemci. Ker imajo v upravni komisiji, kakor je glade na dejanske razmere edino pravilno, Čehi večino, pretijo Nemci, da bodo njih državni poslanci stopili proti vladi v opozicijo. Vlada pričakuje na Češkem resne nemire, radi tega bo iz sosednjih dežel poslala na Češko orožništvo in vojaštvo.

— **Čednega ministrskega predsednika** imajo Madžari. V spominu je še nečedna zadeva glede znanih milijonov državnega denarja, katere je pod pokroviteljstvom grofa Tise porabil znani Lukač v strankarske namene. Prejšnji teden pa se je grof Tisa dvbojeval radi nekega prepira z grofom Palavičijem. Oba grofa sta se s sabljami opraskala, nato pa se zopet pobotala.

— **Komisar Skrlec.** Stanje kraljevega komisarja je še vedno jako resno. Rana, ki se je začela gnajiti, se še ni izčistila in ni izključeno, da bodo morali ranjencu odrezati roko. — Napadalec Dojčič je izvršil svoj zločin, kakor vse kaže, brez vsake zveze s hrvaškimi delavskimi organizacijami v Ameriki. Najbrže so uplivala nanj anarhistične ideje in se je zgledeval zlasti nad Jukičem. Razprava proti Dojčiču se bo vršila najbrže že prihodnji mesec. — Skrlec je rekel o napadu: Dojčič in jaz sva prišla na Hrvaško z isto nalogo, namreč da odpraviva komisariat.

— **Katoliški shod na Nemškem.** Nemški katoličani so imeli zadnje dni krasen shod v mestu Metz. — Razpravljala so se razna važna vprašanja in tudi zakon o redovnikih. P. Galen je govoril ostro o tej točki in povdarjal, da so redovniki prijatelji in svetovalci ljudstva, zato bi se jim tudi v Nemčiji moralo dovoliti lažje naseljevanje, posebno jezuitom.

— **Na Balkanu.** Sedaj, ko je potihnilo na Balkanu grmenje topov in je sklenjen v Bukareštu mir, stopa vedno bolj v ospredje vprašanje, čegav bo Odrin, čegava bo Tracija. Vedno bolj se zdi, da je Odrin s Tracijo vred za Bolgare izgubljen. Nobena velesila, tudi ne Rusija, se noče resno oprijeti odrinskega vprašanja, kar pač javno pove, da je Odrin s Tracijo vred za Bolgare skoro gotovo izgubljen, ker ga nočejo Turki z lepa zapustiti. Ubogi Bolgariji, ki je do-prinesla v vojski zoper Turke največ žrtev, ne bo preostajalo nič drugega, kakor da se spusti v pogajanja s Turki, da si še vsaj nekaj reši, kajti turške čete so že prekoračile reko Marico ter zasedle na jugu tudi pomorski mesti Gumuldžo in Dedeağaz ter skoro celo obrežje Egejskega morja, katero so prisodile velesile v Londonu k Bolgariji. Bolgarija kliče sicer velesile na pomoč zoper prodiranje oholega Turka, toda vsi njeni klici so zastoni, nobena velesila se ne zgane.

Vsled tega prihajajo z Balkana že vesti, da bo morala Bolgarija vgrizniti v kislno jabolko ter prepustiti Odrin Turčiji. Tozadevna pogajanja, ki so pa za sedaj še tajna, se med Turčijo in bivšim bolgarskim poslanikom v Carigradu, Račevićem, že vrše. — Srbske čete se te dni zmagovalno vračajo v domača sela. Sprejem armade je povsod sijajen. Ljudstvo pogošča na kolodvorih in v mestih vrnivše se bojevnike. — Bolgarija in Srbija sta si zamenjali vojne vjetnike. — Srbija je prepustila Črnogorcem mesta Djakovico, Plevlje in Ipek z vsem tamošnjim okrožjem. To se smatra kot darilo Srbov za vojno pomoč Črnogorcev v vojski proti Bolgarom.

— **Preobrat na Francoskem?** Ako smemo verjeti poročilom raznih listov, se hočejo Francozi, to je vlada, zopet pobotati s katoliško cerkvijo. Iz Pariza prihajajo namreč glasovi, da mnogi, celo liberalni politiki, želijo, da bi se zopet stopilo v zvezo s sv. Očetom in bi se katoliški cerkvi vsaj deloma vrnila pravice, ki so se ji krivičnim potom odvzele. Ta preobrat bi bil za Francijo sreča. Če bo le res?

— **Kitajski nemiri.** Boji med vladnimi (Juanšikajevimi) četami in vstaši se še vedno nadaljujejo. Vladne čete prodirajo zmagovalno s severa proti južnemu delu Kitajske, kjer je glavna moč ustašev. Mesto Nanking, kjer se je zbiral ustaški generalni štab, so vladne čete dne 25. t. m. po krvavem boju zavzele. Vstaši beže dalje proti jugu in požigajo mesta, trge in vasi.

Strašna nesreča v Pulju.

Pri preizkušavanju nekega topa se je v četrtek, dne 20. t. m., ob 9. uri dopoldne, vsled prezgodnjega vnetja smodnika zgodila v Pulju velika nesreča, pri kateri so bili 3 vojniki ubiti, 3 težko ranjeni. Vrh tega sta bili poveljniku vojnega pristanišča, podadmiralu grofu Karolu Lanjusu pl. Wellenburgu obe nogi pod kolenom popolnoma zdrobljeni.

Prvi strel je bil izstreljen brez vsake neizgode in je bil pravilno nabit. Nato bi bili morali izstreliti drugi strel, nabasali so top zopet pravilno. Tedaj pa se je dogodila grozna razstrelba (eksplozija). Pok je bil mnogo strašnejši nego pri navadnem strelu. Zaklopni del, ki tehtal 1000 kg, se je razleteh na kosce. Takoj po eksploziji se je videl na strelišču žalosten prizor. Trije mornarji so ležali mrtvi na tleh, raznesarjeni, zmečkani in raztrgani, da jih ni bilo poznati. Enemu sta bili glava in leva roka popolnoma zmečkani. Neki drugi mornar je bil tudi na najgrozovitejši način razmesarjen. Kosi njegovega trupla so bili vsled hude eksplozije pritisnjeni proti lafeti in proti topu. Drugi kosi so odleteli daleč okrog. Povsem strelišču so ležali kosi človeških trupel daleč tja do neke barake, ki se nahaja na strelišču in ki jo rabijo kot delavnico. Pri tej baraki je ravno stal podadmiral grof Lanjus, naslonjen na vogal barake, nogona stol, ko se je dogodila eksplozija. Zadet je bil od več kosov eksplodiranega zaklopnega dela z veliko močjo na nogah, čeprav je bil skoraj 150 m oddaljen od topa. Kosi zaklopnega dela so odleteli zelo daleč. Glavni vijak je odletel najmanj 300—400 m daleč.

Podadmirala grofa Lanjusa, ki je ležal v veliki luži krvi, so vzdignili nezvestnega ter ga položili na nosilnico, ki so jo potem kolikor mogoče previdno dali na avtomobil, ki se je z največjo hitrostjo odpeljal proti mornariški bolnici. Nogi sta bili na najgrozovitejši način zdrobljeni, obenem pa je izgubil mnogo krvi.

Trupla treh na tako žalosten način usmrčenih mornarjev so dopoldne ob 11. uri prepeljali v mrtvašnico mornariške bolnice. Bili so to pravzaprav le kosi teh ubogih mornarjev. Te 3 žrtve so mornariški topničar Štefan Šturc iz Spljeta, Tomo Civko, tudi iz Spljeta, in pa mornar Edvard Škornjak s Hrvaškega, ki je šel pred par dnevi prišel k vojakom.

Težko ranjeni so: Mihael Gregorič iz Trsta, artilerist Fortunat Dimarčič in inženir Škodove tovarne, Siel.

O vzroku te velike nesreče krožijo po Pulju različne govorice. Po eni naj bi bilo vzrok to, da ni bil topov zaklop (Verschluss) dobro zaprt, po drugi pa, da se je teža smodnika za naboj mnogo pomnožila, da bi se tako dosegel večji učinek na oklopih, na katere se je streljalo. Nobeno teh mnenj se pa sedaj ne da kontrolirati, vendar pa bi bilo zadnje jako verjetno, kajti v istini so se vršili poizkusi.

Admiral Lanjus je dne 22. avgusta umrl; odrezali so mu nad kolenom obe nogi. Ko so mu žagali kosti, je bil baje pri zavesti. Kri mu je skoro popolnoma iztekla. Ko sta prišli admiralova žena in hči k mrtvemu možu, oziroma očetu, se je nutil pretresljiv prizor. Mati in hči sta objemali mrtveca in potoki solz so lili po njunih licih. Le s težavo so ju ločili od mrtvaškega odra.

V soboto si je nek častnik ogledoval pri strašni nesreči ubite mrtvece v mrtvašnici mornariške bolnišnice. Pogled na ta mlada bitja, katera so v izpolnjevanju svojih službenih dolžnosti na tako žalosten način izgubila življenje, je bil pretresljiv. Žalosten je bil pogled na v sredi ležeče truplo. Namesto glave so bili na blazino položeni le v belo ovijajo zaviti posamezni deli glave, katere so našli na strelišču. Drugi kosi trupla so bili pokriti z uniformo. Obema drugima na vsaki strani so se videle velike rane na glavi. Pogreb, ki se je vršil v soboto popoldne ob 5. uri, je bil veličasten. Ob 4. uri popoldne je čakalo na celem potu, po katerem se je imel pomikati sprevid,

na tisoče in tisoče puljskega občinstva. Mornarični župnik je ob veliki duhovski asistenci blagoslovil trupla ponesrečencev. Pred in na strani vsakega mrtveca so nosili vojaki nad 50 vencev. Pogreba so se udeležili admirali in drugi častniki ter uradni dostojanstveniki. Sprevoz je bil dolg nad 3½ km. Pred mornaričnim pokopališčem je bil postavljen oltar, pred katerega so položili vse tri krste, kjer se jih je še enkrat blagoslovilo. Med molitvijo se je oddala „general de šarže“ (skupni strel) in igrala cesarska himna. Po tem obredu so dvignili mornarji krste in jih odnesli k skupnemu grobu.

Celi sprevoz je bil pretresljiv prizor, osobito ni ostalo nobeno oko suho pri pogledu na majhne lične lafete, na katerih so peljali mornarji svoje, v službi ponesrečene tovariše k zadnjemu počitku.

Pogreb podadmirala Lanjusa pa se je vršil v ponedeljek ob 5. uri popoldne.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

31. nedelja: 16. po Binkošti: Angeljska; Rajmund.
1. septembra: ponedeljek: Egidij opat; Verena, devica, muč.
2. torek: Štefan, kralj; Antonin, mučenec.
3. sredo: Evfemija; Tekla; Erazma; Doroteja.
4. četrtek: Rozalija, devica; Ida, kraljica.
5. petek: Lavrencij Just., škof; Viktorin, škof.
6. sobota: Hermogen, mučenik; Pelagij, mučenik.

* **Duhovniške vesti.** Na novo nastavljeni so sledeči gg. novomašniki kot kaplani: Peršuh Anton v Dol pri Hrastniku; Bratkovič Anton v Zibiko; Holcman Pavel k Sv. Martinu na Pohorju; Holcman Vinko v Laško; Grifič Ignacij v Gornjo Polskavo. Prestavljeni so sledeči gg. kaplani: Blumer Ivan iz Zibike k Sv. Kungoti na Pohorju; Ratej Miroslav od Sv. Jurja ob Ščavnici v Ptuj; Ozimič Jožef iz Griž v Cirkovec; Zorko Melhior iz Cirkovec v Hajdin; Šketa Jožef iz Hajdina v Griže; Paulič Fr. iz Laškega na Pilštanju in Kramarič Alojzij iz Št. Janža na Dravskem polju k Sv. Jurju ob Ščavnici.

* **Izpremembe pri oo. kapucinih.** P. Edvard Bervar, provincial, se preseli iz Schwanberga v Celje. P. Hilarij Perpar gre iz Celja v Sv. Križ na Vipavskem; iz Sv. Križa P. Jožef Lapuh v Celje. Iz Škofje Loke pojde P. Vilibald Rupar v Gorico in P. Valerijan Sartori v Celovec. V Škofjo Loko pride P. Efrem Majcen iz Knittelfelda in P. Kamil Požar iz Krškega. V Krško pride P. Joahim Ferk iz Gorice. — P. Janez Ažbe je prestavljen iz Gorice v Gradec za superiora; na njegovo mesto pride P. Otokar Cejan iz Celovca.

* **Deželni odbornik Fran Robič.** Zdravstveno stanje obolelega deželnega odbornika Robiča se je v zadnjih dneh v toliko izboljšalo, da se ga je moglo prepeljati iz Varaždinskih toplic v Maribor. Prevoznjo je izvršila podružnica „Rdečega križa“ v Lipnici, in to s svojim novodobnim bolniškim avtomobilom, kateri je v tej stroki prvi v Avstriji. Kljub oddaljenosti je prišel bolnik brez kakih slabih posledic tekom ¼ ure v Maribor, kjer je prevzel oskrbo bolnika dr. Hartman. — Včeraj, v sredo, dne 27. avgusta, se nam je telefonično sporočilo iz mariborske bolnišnice, da gre g. odborniku Robiču razmeroma dobro, a govoriti še vedno ne more. — Kakor so sedaj znaki bolezni obolelega odbornika, dajo mnogo upanja na to, da bo isti zopet okreval.

* **Orli, zapomnite si to!** Liberalni kranjski listjak „Slovenski Narod“ piše o naših Orlih, da ne znajo korakati, da slabo telovadijo, da so ukradli uniformo, da so „čuki“ itd. Tako vas zmerja list, ki leži na Štajerskem v liberalnih gostilnah, v liberalnih trgovinah, na katerega so naročeni liberalni učitelji in uradniki, liberalni advokati in obrtniki!

* **Malo pomagalo.** „Narodni List“ je v svoji letošnji 33. številki štajerskim Slovincem klical: „Ne idimo na katoliški shod!“ Liberalno glasilo je slikalo katoliški shod kot nekaj shod za politične hujšake. Prvič klic „Narodnega Lista“ ni nič izdal, kajti štajerskih Slovincov je bilo na katoliškem shodu gotovo blizu 2000; dva posebna vlaka sta nas vozila v Ljubljano, eden iz Maribora, drugi iz Posavja, koliko udeležencev pa se je vozilo še z navadnimi vlaki! Na celi velikanski prireditvi ni bilo ne trohice hujškarije, za to so priče mnogi tisoči udeležencev. Hujšake najdemo dandanes edino le med liberalci.

* **Kako lažejo.** „Slovenski Narod“ poroča, da je bilo udeležencev na katoliškem shodu samo 6—7000. A v resnici jih je bilo mnogo nad 20.000. Celo nemški listi poročajo glede na število udeležbe pravičneje. Tudi glede Orlov se je „Slov. Narod“ grdo zlagal. Piše, da jih je bilo samo 1394. Bilo jih je pa nad 2000. Liberalci brez laži ne more živeti.

* **Advokatski list „Slov. Narod“** poroča iz Maribora: „Tukajšnji narodni krogi se ukvarjajo z mislijo, ustanoviti lokalni naroden časopis, ki bi izhajal po dvakrat na teden. Imenoval bi se „Podravske Novice“ in bi se boril proti nemškutarjem in klerikalcem.“ — Kakor izvedemo, so mariborski in ptujski liberalni advokati in uradniki osnovali posebno delniško družbo, katera bo izdajala list. Posebno se za list mnogo trudita uradnik Kejžar in advokat dr. Rozina. Obilo sreče, gospodje!

* **Nemška omika -- na pokopališču.** Nemški občinski urad v Sinovi pri Novem Jičinu na Moravi je odredil, naj Čehi odpravijo češke napise na pokopališču. Umeje se samoobsebi, da so Čehi to nestrpno odredbo docela prezirali. Vsled tega so nemški kulturnosoci vse deščice s češkimi napisi potrgali s spo-

menikov in jih pometali v bližnji potok, vklesane spomenike pa stolkli. Med Čehi je zavladovalo silno ogorčenje. Nemška surovost ne pozna nobene meje. Se mirodvor jim ni dovolj svet za njih hujškarije!

* **Nemška poštenost.** Dva bandita (roparja) sta se dne 21. avgusta v Hamburgu na Nemškem v avtomobilu pripeljala pred občinsko hranilnico, udrila vanjo, ustrelila blagajničarja in pokradla, kar sta dobila, na kar sta se odpeljala, ne da bi ju zasledili.

* **Socialnodemokratski sadovi.** Amerikanski list „Amerikanski Slovenec“ poroča, da je v Babertonu slovenski socialist, ki pljuje pri vsaki priložnosti v nabožne podobe in med tem preklinja Boga. Ravno tam je veliko slovenskih hiš in družin, katere se norčujejo javno iz sv. maše in zasmehujejo tiste, ki hodijo v cerkev. Ravno v tem mestu je umrla Slovenec F. Z. hčerka. Oče je šel v župnišče, da se z g. župnikom dogovori za pogreb. Ko gre iz župnišča, sreča ga socialist in zakolne ter reče: „Kaj pa ti tukaj delaš?“ Oče umrlega otroka odgovori, da je bil v župnišču radi pogreba. Socialist nadaljuje: „Ali si h..... neumen. Pokopljaj otroka kar na vrt kakor psa.“ — Če bi sodili verske razmere med ameriškimi Slovinci po glasu, ki odmeva iz večine slovenskih ameriškanskih listov, ki dohajajo k nam, bi morali priznati, da so nad vse žalostne. Tudi radi teh žalostnih razmer med našimi ameriškimi izseljenci, svarimo naše ljudi pred nesmiselnim begom v nepoznano tuji-no.

* **Vpoklicanje novincev k vojaški službi** se pri vseh četah in zavodih izvrši s 7. oktobrom. Enoletni prostovoljci skupne armade, potem dveletni prostovoljci vojne mornarice, se vpočkijo s 1. oktobrom, novinci vojne mornarice s 1. oktobrom, oziroma 15. novembrom. Nadomestni rezervisti se 9. oktobra vpočkijo k 10tedenski prvi vojaški izobrazbi. Zborna poveljstva so pooblašena, da pešpolkom in oddelkom poljske, gorske in trdnjavske artiljerije dovolijo v prezenčni službi pridržati toliko podčastnikov in podsetnikov, kolikor jih za izobrazbo novincev in nadomestnih rezervistov neobhodno potrebujejo. Isto velja za sanitetne oddelke. Dotičnim podčastnikom se ta služba zaračuni za prvo in tretjo orožno vajo.

* **Seno in slama za vojaštvo.** Intendantca III. vojnega zbora kupi v Mariboru 2.050 met. stotov sena in 3.600 met. stotov slame za nastelo in 200 met. stotov slame za postelje. Kolekovane ponudbe je poslali do 6. septembra t. l. na „vojaško oskrbovalno skladišče“ v Gradcu.

* **Tržno poročilo.** Cena slivam se dviguje. Grožnja žganjarjev, da bodo plačevali štarinjak samo po 24 K, ni nič izdala. Sedaj že obljubujejo 30—36 K. Na vago pa se plačujejo slive 1 kg 8—12 vin. Ista cena velja tudi za jabolka. — Cena živini zopet pada. To je za sedanji čas čudna prikazen. Proti jeseni se je navadno cena živini dvignila. Pravijo, da je vzrok padanju cen še vedno pomanjkanje krme. Sena nima skoro noben kmet mnogo na hlevu. — Cena bakru se bo znižala. — Slišijo se tudi glasovi o znižanju cene sladkorju. Cena bi se znižala s 1. novembrom za 2 vin. pri 1 kg. — Hmeljeve cene v Nemčiji se, kakor poročajo listi, dvigajo.

* **Posnemajte!** Šentlartska podružnica Slov. Straže je zopet prejela lep dar požrtvovalnih sotrudnikov. Gostoljubno omizje pri Sv. Trojici v Slov. gor. je namreč dne 13. t. m. velikodušno prispevalo v narodno-obrambni namen 35 K.

* **Za Slov. Stražo** je daroval 1261 znak g. Potočnik, organist v Št. Petru pri Gor. Radgona. — Štajerski rodoljub daroval 5 K. — Veliko število obrabljenih znak g. daroval mladenič Kristovič iz Hoč; znesek K 425 pa mladenič Erhartič. Živijo!

* **„Hamburg—Amerika—Linie“.** (Prekomorska paroplovna družba). Velikanski parnik „Imperator“ je dne 20. avgusta odplul četrto krat proti Novemu Jorku. Vsi vojni listki so bili razprodani. Da je ta ogromna ladja res priljubljena pri potnikih, kaže dejstvo, da so za vožnjo dne 10. sept. in 1. oktobra že skoro vsi vojni listki prodani. Isto velja tudi skoro za vse druge parnike Hamburg—Amerika—Linie. Kdaj vozijo prihodnji parniki, je razvidno v inseratu današnje številke.

Mariborski okraj.

m Maribor. Otvoritev novega dravskega mostu se ni izvršila tako, kot so si naši ljubeznjivi Nemci želeli. Prepovedali so sicer razobešanje slovenskih zastav, a kljub temu se Slovinci niso ustrašili in so došlega nadvojvodo pozdravili z „Živio!“-klici. Na kolodvoru je v imenu slovenskih županov nagovoril nadvojvodo Friderika poslanec in župan Pišek. Nadvojvoda se je s slovenskima odposlancema Pišekom in županom Lorberjem zelo prijazno pogovarjal. Ko se je visoki gost odpeljal s kolodvora v mesto, mu je slovenska množica burno klicala „Živio!“. Naši klici so preglasovali pijane „Heil“-klice. Ko se je nadvojvoda pripeljal na slavnostni prostor, ga je tam pozdravil mil. g. knezoškof, na kar je imel župan dr. Schmiderer svoj govor. Ko je ta ob koncu zaklical nadvojvodi svoj „Hoch!“, so navzoči Slovinci glasno odzdravili z „Živio!“, kar je navzoče Nemce seveda neljubo razburilo. Prevzvišeni g. knezoškof je imel nato lep nagovor, na kar je slovesno blagoslovil most. Po dovršenih svečanostih je imel nadvojvoda kratek govor in je proglasil most kot otvorjen. Most se zove „Franc Jožefov most“. Nato se je vršil obhod po novem mostu. Ko je došel nadvojvoda s svojim spremstvom zopet nazaj, je nagovoril najprvo škofa in kanonike, za temi pa razne druge navzoče goste. Ko se je visoki gost odpeljal s slavnostnega prostora, so mu zopet doneli v pozdrav glasni „Živio!“-klici. Nadvojvoda je na naše pozdrave veselo odzdravljaj. Nato je obiskal še prevzvišenega g. knezoškofa in okrajnega glavarja, na kar se je odpeljal s ces. namestnikom v Gradec. Naše Nemce je zelo neljubo dirnilo, da nadvojvoda ni

hotel ostati delj časa v Mariboru. — Nemci so ob pri-liki otvoritve zopet pokazali svojo oliko. Blizu kolodvora so dejanski napadli nekega Slovence tako, da je ta moral iskati potem zdravniško pomoč. Seveda naše slavne policije ni bilo nikjer, da bi ščitila Slovence. Videlo se je, da je bilo med Nemci in policijo vse dogovorjeno. Poulična druhal je izzivala in napadala celo vrsto mirnih Slovincov in jim trgala znake, a policija se je ob takih prilikah korajžno skrila. — Glede razobešanja slovenskih zastav in zastopstva Slovincov se je od naše strani storilo vse, kar se je le dalo. Zagrizenost in trmoglavost Nemcev pa ni pripustila, da bi bilo prišlo slovenstvo do večje veljave. „Živio!“-klici pa so bili itak v bližini nadvojvode dovolj glasni. Saj je celo liberalni list „Dan“ poročal, da so „Živio!“-klici preglašali „Heil“- in „Hoch“-klice.

m Sv. Jurij ob Pesnici. Na Marijin praznik 15. avgusta je umrl 9letni šolar Franc Walcher, prvi iz novoustanovljenega „Marijinega vrtca“, po kratki, a mučni bolezni. Letos majnika ob „Večni molitvi“ je sprejel prvo sv. obhajilo, 15. junija je bil sprejet v „Marijin vrtce“. Bil je nežna rožica v tem vrtu, majhen po telesu in starosti, a velik po duši in veri, zato ga je Marija na svoj praznik presadila v svoj nebeski vrt in ni uslišala molitve njegovih tovarišev in tovarišic, ki so ravno ta dan pri skupnem sv. obhajilu molili za njegovo ozdravljenje. Pogreb je bil zelo ganljiv; udeležilo se ga je nenavadno veliko ljudi, bil je to bolj sprevoz veselja kakor žalosti. Solarji in udje „Marijinega vrtca“ so ga spremljali kot častna straža in nazadnje zagrnili njegov grob skoro do vrha s cvetjem. Njegov katehet mu je govoril prisrčno slovo. Spavaj sladko, spavaj mirno med rožicami, otrok Marijin!

m Sv. Trojica v Slov. gor. Pred kratkim sem ob času romanja naletel na Oseku na vrh, kjer se je vršil hudi prepir. Nek mož mi je rekel, da je občinska seja, a župana ni doma, šel je za mešetarja. Nekdo je bil, ki je govoril: Ti si v slami, v slami. Vprašam, kdo pa je to? To je tisti mož, ki v kočiji vozi „kūnšti“ k Sv. Lenartu. In tako je šlo naprej. Nazadnje sem slišal pozdrave od nekod: „Kr, marš, marš, seja je gotova“. In jaz sem romal dalje ter sem se čudil nad „lepim“ redom v tej občini.

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Naša društvena veselica preteklo nedeljo se je povoljno obnesla. Igralci so svoje vloge izvrstno rešili, tamburaši in pevci kakor navadno zadovoljili vse. Licitacija petelinov, klobas, likerjev, je vrgla društvu dokaj okroglih kronice. Če Bog da, da vrli Benediktani vstrajajo pri svoji priznani požrtvovalnosti, potem na skorajšnje svidenje v novi društveni dvorani!

m Sv. Barbara pri Mariboru. Umrla je na cesarjev rojstni dan gospa Marija Kranjc, rojena Ahman, c. kr. poštarica, posestnica, soproga tukajšnjega trgovca g. Josipa Kranjca v najlepši dobi. Rajna g. Micika je bila zelo marljiva kot deklica, čez vse skrbna kot žena in gospodinja. Svojem dragim je bila iz srca udana, posebno je pa ljubila svojo zlata vredno mamiko in pa 3letnega sinčka Ivančka, ki zamenj sedaj budi in kliče svojo ljubko mamiko. Svojemumu možu je bila krepka desnica posebno v trgovini, kjer je bila natančna in uljudna napram vsakemu. Rečeve ni prezirala, ampak jih je s svojo prirojeno dobrosrčnostjo rada podpirala, kar ji povrni ljubi Bog! Rajna gospa Micika je trpela na vnetju ledvic več mesecev, med boleznijo je sprejela parkrat sv. zakramente za umirajoče in se lepo pripravila za zadnjo pot v večnost. Lani je bila še čila in zdrava, vesela na božji poti na Trsat, a letos ji je bil odločen žalibog zadnji pot v večni dom, kjer se vsi zbirajo v proslavo božjo. 20. avgusta spremili smo predrago ranjco v izvanredno velikem številu kot cvet njenih ljubih dragih. Pevci so pred hišo žalosti in ob grobu zapeli pretresljive žalostinke v slovo, da vidimo se nad zvezdami. Njeno rakev je kinčalo obilno število vencev. Počivaj sladko nam draga sestra v Kristusu v večnem kraljestvu!

m Slov. Bistrica. Veličastna je bila naša nedeljska prireditve. Med tem, ko je hrvaško-slovensko ljudstvo v Ljubljani manifestiralo za sv. križ, je slovenjebistriški okraj praznoval Konstantinovo slavnost, obhajal spomin zmage križa nad poganstvom. Vsi prostori hotela „Avstrija“ so bili polni zavednega občinstva, zlasti naše mladine. Prihiti so k nam zavedni Črešnjčevani s pevskim zborom, iz Sp. Poljskave, Polčan, iz Tinj itd. Videli smo ljube goste celo iz Maribora. Opazili smo vlf. g. dekana, vlf. g. dr. Lemeža, čč. gg. župnika iz Tinj in Sp. Poljskave, obitelj g. učitelja Spahn, g. Trgovca Smeh in Pinter in druge. Pa je bil tudi bogat vspreod. Pesmi, deklamacije, igri: „V tem znamenju boš zmagal“ in „Tri sestre“, vse to je privabilo toliko občinstva, da je zmanjkalo „vsega“, tudi vstopnic. Po igri se je razvila na lepo okrašenem vrtu neprisiljena zabava. Vrstile so se pesmice črešnjevskega in domačega zbora, vmes pa je svirala godba, prodajali so se šopki, konfeti, pecivo itd. Šaljivo pošto je komaj zmagoval poštni sel. Pot mu je kar lil po čelu. Nad nami zvezdno nebo, okoli nas vse v zelenju in v cvetju, med tem zelenjem pa navdušena srca, kdo bi ne želel, da bi bile ure daljše, kakor po navadi. Prisrčna zahvala vsem prirediteljem. Hvala gđč. Smehovi Juliki in Anki, ki sta se največ trudili. Hvala našima vrliima dijakoma: S. in V., brez njune pomoči bi ne bilo tako lepega dneva. Zahvala vsem gospod in gospodičinam, ki so darovali pecivo, gospej Krulc, g. Gumze, gđč. Bohak, Novak itd. Hvala pa tudi mladenkam, ki so napletle toliko vencev in tako vstrajno razpečavale šopke, pe-

eivo itd. Križ, ki je plapolal nad slavnostnim prostorom, čegar slavi je bila posvečena naša prireditel, naj nas tudi vnaprej veže v ljubezni do vere in domovine.

m Studenci pri Mariboru. Kat. slov. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 31. avgusta na vrtu gostilne „pri beli zastavi“ gospoda Šauperla na Limbuški cesti veliko veselico. Pred veselico bo ob pol 3. uri popoldne blagoslovljenje nove kapelice v Studencih. Začetek ob 3. uri popoldne. Govorit pride veleč. g. prof. dr. Medved iz Maribora. Slovenci iz Studencev in okolice, pridite v obilnem številu na prireditev!

m Sv. Lenart v Slov. gor. Dne 31. avgusta t. l. priredi štajerska podružnica Slov. Dij. Zveze ob priliki svojega ustanovnega obnega zbor veliko veselico v prostorih gospe Arnušev. Na vspredu je igra „Repositev“, tamburanje, konfeti, šaljiva pošta in šaljivi prizori. K obilni udeležbi vabijo vse prijatelje katoliškega dijaštva prireditelji.

m Sv. B. Ofen v Slov. gor. Veselico priredi Prostovoljno gasilno društvo v Bišu pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. dne 31. t. m. v gostilni Ferdinanda Kurboš v Bišu. Začetek ob 3. uri popoldan.

m Pušcava. Podružnica Slov. Straže za St. Lovrenc in Pušcavo bo imela v nedeljo, 3. avgusta popoldne ob 4. uri v gostilni g. J. Oswald p. d. Šumej občni zbor s primerno veselico. Vse p. n. ude in prijatelje obmejnih bratov! uljudno vabi odbor.

m Hoče. Katoliško bralno in gospodarsko društvo priredi v nedeljo, dne 31. avgusta poučno zborovanje. Ob enem bo sprejem novih Orlov! Pridite v obilnem številu. Začetek po večernicah. Govorit bo g. Zebot iz Maribora.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Vsem je še dobro znano, kako so med prvo balkansko vojsko zlasti v našem okraju stikali za veleizdajalci, Srbi itd. Glavarstvo je pošiljalo okrog komisarje, „Štajerc“ je pisal krvave članke o našem poštenem ljudstvu, ki mu štajerčijanci od kolovodij do zadnjega šnopsarja glede zvestobe do cesarja in Avstrije še do gležnjev ne segajo; z orožniki so lovili „Srbijane“, prisluškalivali pri vratih v gostilnah in izpraševali okrog, kako in kje se o Srbih pridiguje itd. Vedelo se je dobro, da ga ni ljudstva, ki bi bilo cesarju zvestejše in bolj udano ko naše, zato da bi ga bili očrnil v javnosti in na zgoraj, se je lagalo o nas in nas obrekovalo. Hoteli pa so s tem štajerčijanci in odpadniki tudi zakriti svoje veleizdajalsko delovanje in mišljenje. Cigan tudi kaže na druge kot te, da bi odvrnil sum in krivdo od sebe. Dobro je znano (samo naša vlada tega noče videti in vedeti), da ravno naši nemškutarji zasledujejo vsenemški program, čegar cilj je, poprotestantiti nemško ljudstvo in ponemčiti ter poprotestantiti nenemške avstrijske narode in jih spraviti pod vlado pruske protestantske hiše Hohencolceve. In ta vsenemški duh se je že globoko zajedel med Nemci in nemškutarji zlasti po mestih in trgih; celo med uradnike in vojake se je že razširil vsenemški, Avstriji in njeni vladarski hiši sovražni duh. Saj so mnogi uradniki najboljše opora protestantske vsenemške hohencolerske stranke, pri kateri igra veliko vlogo pruska marka. To je itak že splošno znano. Nam je bilo pa dozda še nekaj manj znano, da je ta duh zastrupil že tudi vojaštvo. Da je to res, navesti hočem dva slučaja, kraj in imena za zdaj zamolčimo, a jih lahko dobi državnopravdnistvo, ako bi se hotelo zanimati za te slučaje, kar se bo pa težko zgodilo, ker se ne gre za „Srbe“. Ob priliki se je sešel z vojaki-žrebčarji neki višji vojak; pogledali so malo globokeje v kupice, vinski duh jim je razvezal jezike in odprl srca; in kaj mislite, da jim je narokovalo srce in so govorila usta? Misli bi, da so dali duška svoji zvestobi do cesarja in Avstrije, da so jima nazdravljali in zapeli cesarsko pesem. Toda vsega tega ni bilo slišati, pač pa so kričali in ne samo v krčmi med seboj, ampak zunaj po cesti javno: Heil Bismark! — Še zanimivejši je drugi slučaj. Bilo je dne 18. avgusta 1913, torej na cesarjev rojstni dan, ko se povsod slavi cesarja in se mu izreka udanost in zvestoba, zlasti je pa še to dolžnost tistih, ki jedo cesarski kruh in nosijo vojaško suknjo. Tudi na neki žandarmerijski postaji so priredili ta dan slavnostni obed. Pa kako so osupnili sosedje, ko se je slišal od tamkaj zbranih (bil je vmes tudi neki nadporočnik) namesto navdušenega „Živio cesar!“ veleizdajalski vsklik: „Heil Bismark!“ Ali ni kakor zasmeh cesarja, če se kliče na njegov rojstni dan od žandarjev ali vsaj v njihovi navzočnosti pri slavnostnem obedu pozdrav ne njegovemu Veličanstvu, ampak najhujšemu sovražniku Avstrije in zlasti habsburške vladarske hiše. To so nad vse žalostne prikazni za našo Avstrijo. Zdaj se ne čudimo več, zakaj so prej tako stikali med Slovenci za veleizdajalci. Kakršen je lump sam, za takega ima tudi druge! Tozadevni krogi pa naj o teh pojavih malo premišlujejo, našli bodo morebiti za Avstrijo bolj koristno delo ko cesarju udano slovensko ljudstvo obrekovati, preganjati ga in mu krati njegove pravice!

p Vurberg. Oglejmo si nagnusno agitacijo naših štajerčijancev in njihovih podreptnikov! Ti dobro vedo, da naš g. župnik drže z nami, ki smo pristaši Kmečke Zveze. Vedo tudi, da imajo zelo veliko veljavo pri faranih. To jih peče. Da bi jim vzeli to veljavo in jih pripravili ob dobro ime, kuje general štajerčijancev s svojimi pajdaši že več let grde in lažnjive dopise v „Štajercu“. Največjo lumparijo pa so si izmislili zdaj, namreč, da bo g. župnik, če bi zmagal pri volitvah še prejšnji župan, z občinskimi denarji zidali novo mežnarjo. To je trosil okrog zlasti znani vodja nasprotnikov. Toda tudi to ni vleklo, dobili so s tem le par nezavednih backov. Iz tega je razvidno, kako gnila je naša štajerčijanska stranka, ki le z lažmi proti duhovniku upa priti na krmilo! Zato v boj proti njej! Vsi ste enaki, čeprav se delate ljudem lepe, kakor vam kaže. Zdaj zopet pravite, da hočete rekurirati zoper volitve in da boste tožili. No, tožili bi

že, če bi le koga mogli. In rekurirajte tudi, če le morete! Boste videli, koliko nas bo prihodnjič na volišču. Takrat boste spoznali sad vaših laži, vašega obrekovanja in hujskanja! In v „Štajercu“ pišite še dalje in lagajte, kolikor vam drago. Zapomnite si, da kakor doslej, vam tudi za naprej ne bomo odgovarjali, ker niste vi niti „Štajerc“ odgovora vredni. Bo že prišel čas, ko bo naše dobro ljudstvo z vami pošteno obračunalo.

p Leskovec. Veselje in žalost se dostikrat srečata. V nedeljo, dne 22. avgusta, po ranem opravilu je bila krščena Vidovičeva hčerkica iz Repišč 64 na ime Rozalija. Med krščenjem se oglašali mrtvaški zvon. Opominjal je vernike, na molijo za mlado mater tega novokrščenega otroka, Marijo Vidovič, rojeno Stumbergar. — Svakinja Ivana Stumbergar se je z veseljem odpravila iz Maribora na kumovanje. Njeno veselje se je pa izpremenilo v bridko žalost, ko je našla svakinjo na mrtvaškem odru. — Na dan pogreba so rekale žene: „Bila je pridna kot deklica in v zakonu pridna žena, vedno hčerkica Marijina. Bog jo je imel rad, iz trpljenja jo je mlado vzel v nebesa.“ Dasi vsled nagle smrti ni bila sprevidena, vendar ni bila nepripravljena! Na Marijin praznik se v nedeljo potem je bila pri sv. obhajilu. Je pač le dobro, ako človek pogosto prejema svete zakramente!

p Sv. Križ tik Slatine. Cesarska slavnost dne 17. avgusta je dobro uspela. Čistega dobička na korist ubogim šolarjem je bilo 160 kron. Bog plati vsem dobrotnikom! Čudno, da se takih prireditev sedanje naše učiteljstvo izogiba! So pač posebni domo- in mladino! Kakor se sliši, je dozda že nad 500 K nabranih za obleko križevskim ubogim šolarjem. Zato pa slovenski stariši, ne silite svojih otrok v slatinsko ponemčevalnico! Ali tiste šolarje vidite kdaj pri šolski sv. maši? Radi tega krščanski stariši ne dajo svojih otrok v to šolo.

p Cirkovce. Igra „Skrivnostna zaroka“ se ponovi na Angeljsko nedeljo po večernicah. Kdor je vnet za lepoto in dobro voljo, je povabljen, da pride v društveno dvorano in plača 30 vin. za sedež ali 20 vin. za stojišče.

p Sv. Trojica v Haložah. Na angeljsko nedeljo, dne 31. avgusta ima Dekliška zveza po večernicah podučni shod. Članice in za vse dobro vneta dekleta, v obče vsi naši prijatelji in somišljeniki, pridite v najobilnejšem številu.

p Ormož. V drugi polovici septembra se vrši na vrtu Ormoške posojilnice velik shod in zborovanje mladeničev celega dekanjskega okrožja. Popoldne po večernicah pa ravnatom veselica in velika ljudska slavnost spojena z govori, deklaracijami, gledališko predstavo, petjem, srečolovom, telovadbo itd. Sodelujejo mladenke deklških zvez dekanjskega okrožja. Katoliški stariši, ki Vam leži prihodnost Vaše mladine na srcu, udeležite se te slavnosti! Mladenici in mladenke, agitirajte za obilno udeležbo. Pokažimo, da se naše organizacije zavedajo naloge za obrambo in obstanek naše sv. vere in slov. narodnosti. Torej na veselo in mnogoštevilno svidenje v Ormožu vabi odbor Mladenških zvez dekanjskega okrožja.

p Središče. Kakor že naznanjeno, se vrši 7. septembra tukaj velik dekanjski deklški shod in sicer po tem sporedu: Ob pol desetih pridiga, sv. maša ter skupno sv. obhajilo. Nato se prične takoj zborovanje na društvenem prostoru pri g. Lončariču. Govornik pride iz Maribora. Potem nastop govornic, ob dveh večernicah, po večernicah priredijo dekleta zgodovinsko igro „Junaške Blejke“ s petjem. Dekliške zveze tudi izven naše dekanije so prijazno vabljene, pridejo celo zastopnica Savinjskega okrožja. Na veselo svidenje.

Ljutomerski okraj.

l Iz Gor. Radgone nam brzojavljajo dne 27. avgusta: Danes je umrl po dolgi, mučni bolezni, prevleden s sv. zakramenti, v 64. letu starosti, Martin Borovič, hišni posestnik v Gornji Radgoni. N. v m. p.!

l Kapela pri Radencih. Dne 18. p. m. je umrl Jakob Bratkovič, mož, star 81 let, bivši veleposestnik, pozneje prevzikel v Turjancih, več let župan občine Rihtarovci. Dokler je bil še pri dobrem zdravju, je bil oskrbnik vinogradov večih imenitnih gospodov; bil je čez 30 let naročnik „Slovenskega Gospodarja“ in čez 39 let cerkveni ključar. Pokojni je ob volitvah skrbel za krščansko-narodno dobro izvolitev. Imel je veselje občeati z gospodi, posebno z gospodi duhovniki, tudi siromakov ni zavrgel; bil je cerkveni ubožni oče. Akoravno je bilo slabo vreme na dan pogreba, vendar je prihitelo na njegov dom lepo število ljudstva, tudi moštvo požarne brambe iz Hrastja-Moste se ga je udeležilo. Grob mu je blagoslovil sin, gospod župnik negovski, v spremstvu 5 drugih gg. duhovnikov. Ganljiv nagrobni govor je imel č. g. Franc Stuhel. Ker pokojnika krije temni grob, mu kot za sluzen pozdrav iz srca kličemo: Počivaj brate mili v svoji temni gomili, duša pa se naj veseli tam nad zvezdami!

l Gor. Radgona. Mladenška zveza v Gor. Radgoni priredi v nedeljo, dne 31. avgusta t. l. povodno 10 letnice svojega obstanka veliko mladinsko slavnost. Vspored: Ob 9. uri predpoldan v cerkvi slovesna služba božja; med katero bo skupno sv. obhajilo mladeničev. Takoj po službi božji bo zborovanje na vrtu gostilne g. A. Kampuš (prej Osojnik) v Gor. Radgoni. Govorit pride vlč. g. dr. Korošec. Po večernicah bo veselica v gori omenjenem vrtu, pri kateri se bo igrala šaloigra „Skriven zaklad“, ter en šaljiv nastop. Vmes bo petje tamburanje itd. Pri prosti zabavi šaljiva pošta, konfeti, petje in tamburanje. Vstopnina k veselici 30 vin. za osebo. Mladenici ob blizu in daleč pridite v obilnem številu!

l Maia Nedelja. Ker ste na dne 17. t. m. napovedani predavanji g. živinozdravnika Pirnata vslep nenadnega zadržka predavatelja morali izostati, se vršite isti v nedeljo dne 7. septembra t. l. in sicer prvo po rani službi božji o živinozdravstvu in drugo popoldne po večernicah o kokošijeh v šoli.

l Radislavci pri Mali Nedelji. Nj. apostolsko Veličanstvo svitli cesar so darovali Prostovoljni požarni brambi v Radislavcih 150 kron iz lastnega premoženja. Nadalje so darovali: Vzajemna zavarovalnica v Gradcu 50 K; „North British“ 30 K; „Fonciere“ 20 K; veleč. g. Fr. Zmazek, župnik in kn. šk. svet. 20 K; g. Vekoslav Krajnc, c. kr. notar 20 K; g. polkovnik Plavec 5 K; g. nadučitelj Simon Cvahte 3 K. Vsem darovalcem Bog plati!

Slovenjgraški okraj.

s Ribnica nad Mariborom. Danes, dne 20. avgusta ob 12. uri 32 minut smo zopet čutili lahek po-

tres v smeri od juga proti severu; pa potres je bil manj občuten ko zadnjič (17. avg.).

s Škalec. Nedeljo, dne 7. sept. se vrši v gostilni Ane Jerič zborovanje J. S. Z. Zjutraj ob pol 8. uri. Poroča dr. posl. dr. Verstovšek. Pridite vsi!

Celjski okraj.

c Celje. Neljubo je dirnilo tukajšnje liberalce, ko se je s celjskega kolodvora odpeljalo toliko udeležencev na katoliški shod. Neka liberalna škricarska reva je na kolodvoru v soboto zvečer hotela stresati svojo borno oliko, a je dobila tako krepak odgovor, da si bo gotovo pomnila za več let. Na liberalno nesramnost vedno krepak odgovor!

c Hmelj. Savinjska dolina, dne 25. avgusta. — Golding je pod streho. Blago je po kakovosti zelo dobro. Oblika je po skrbi hmeljarja različna; bolj ko je bil hmeljar skrben pri obiranju in sušenju, toliko dražje in lažje ga prodaja. Cene se komaj vzdržujejo. Kupčija je do danes zelo mirna. Pozni hmelj se ni mogel izrastiti, torej se ga bo veliko manj pridelalo kakor smo se nadjali. Živahna kupčija se bo še-le začela, ko bo zateški hmelj pripraven za prodajo in tudi v Nemčiji. Svetovni trgi za hmeljsko kupčijo so Zatec na Češkem, Norinberk na Nemškem in London na Angleškem. Kadar je na teh sejnih živahna kupčija, tačas so tudi kupci pri nas kakor elektrizirani, potem so tudi cene čvrste. Dosedaj pa še ni na teh svetovnih trgih v pravem pomenu nobene kupčije, torej se tudi ni čuditi, če pri nas tako nekako s strahom kupujejo. Florijan Rak.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Pri nas so ljudje v nižjih legah zelo začeli hmelj pridelovati; vsako leto ga je več; letos je imel celo ugodnejšo letino nego savinjski. Če bo šlo tako naprej, bo šentjurski hmelj že pod svojim imenom stopil na trg. In zgoditi se bo moralo, da bodo tudi pri nas radi nabirali hmelja šolske počitnice preložili na bolj zgodnji čas.

c Vojsnik. Nenavadna smrt. V noči od 20. na 21. t. m. se je v Majdičevem mlinu v otrobih zadušil 16letni delavec Janez Ahtik iz Zadobrove pri Vojsniku. Ko se je nabral velik kup otrobov, šli so gledat, zakaj nihče ne odmetuje. Ko nekoliko odmečejo, najdejo fanta na lopato naslonjenega sredi otrobov že zadušenega. Po noči se mu je zadremalo, mislil se je namreč malo odpočiti, a ga je zalotila pri tem smrt. N. v m. p.!

c Gornji Grad. Shod zadnje nedelje je bil prav dobro obiskan. Vodil ga je preč. g. dekan. Poslanec g. dr. Verstovšek je podal obširno poročilo o njegovem delovanju in pojasnil zlasti razne gospodarske zadeve. Zborovalci so z zanimanjem sledili njegovim izjavam in ga prosili v več rečeh pojasnila in navsetov ter mu razodeli marsikatero prošnjo. — Na predlog č. g. dekana se izreče poslancem S. K. Z. zapupnica in pa hvala dr. Verstovšku. Koncem zborovanja pozove č. g. dekan navzoče, da zakličejo presvitlemu cesarju 3kratni „Živio!“

c St. Florijan pri Gornjem Gradu. Poslanec dr. Verstovšek je 11 posestnikom pridobil pri poljedelskem ministrstvu podpore 1000 K za zboljšanje travnikov.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Kat. bralno društvo priredi s pomočjo dijaštva dne 8. septembra t. j. na Malo Gospojnico ob pol 3. uri pop. pri g. Simončiču (v drevoredu) na Proseničkem slavnost obletnice cesarja Konstantina in sv. Metoda. Na vspredu je tamburanje, govori in zgodovinska igra s petjem: „Junaške Blejke“. Nazadnje srečolov. Vstopnina navadna. Vrši se ob vsakem vremenu.

c Sv. Frančišek Ksav. Kat. bralno in izobr. društvo priredi v nedeljo dne 31. avgusta Konstantinov slavnost v kozoletu g. Slatinška. Spored: Pozdravni govor, slavnostni govor, govori veleč. g. župnik iz Ljubnega, petje, igra: „Krivopriselnik“, „Planšarica“, šaljivi prizor iz planin. Začetek ob pol 3. uri popoldne. Sosedje in domačini uljudno vabljeni!

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Kmet. podružnica Mestinje—Sv. Peter na Medv. selu priredi v zvezi s križevsko podružnico v nedeljo dne 31. avg. poučen izlet v kmetijsko šolo v St. Jurij ob juž. žel. Peljemo se z vlakom, ki odhaja četrta na eno iz Rogaske Slatine, pa tudi z vozovi. V kmetijski šoli se snidemo ob pol 3. uri popoldne. Tam si ogledamo šolo, hleve, stroje, živino ter posestvo. Vse potrebno nam bodo pojasnili in nas za vzorno gospodarstvo in kmetijstvo navduševali v svojih poučnih govorih in praktičnih razkazovanjih gg. ravnatelj Belle, inženir Zidanšek in živinozdravnik Uršič. Izlet bo torej nad vse poučen in velezanimiv. Udje obeh podružnic v župnijah Sladka gora, Šmarje, Sv. Peter, Zibika, Sv. Ema in Sv. Križ tik Slatine udeležite se v velikem številu tega izleta. Tudi neudje se nam lahko pridružijo. Na veselo svidenje. Povratek z večernim vlakom.

c Rečica ob Savinji. Slov. Straži je poslal gospod kaplan Franc Hohnjec 100 kron nabranih na primiciji č. g. Franca Stiglic na Rečici. **c Gorajgrad**. Vabilo k javni delavski veselici, ki jo priredi Jugoslovanska Škockovna Zveza povodno obnega zbor skupine Gorajgrad v nedeljo dne 31. avgusta ob pol 3. uri popoldne pri g. Fischer. Spored: 1. Otvoritev shoda po predsedniku. 2. Govori o delavskem vprašanju (g. dr. Verstovšek, Vek. Zajc in drugi), poročilo odbora. 3. Debata, predlogi članov, sprejemanje novih udov. 4. Prosta zabava z zanimivim srečolovom, šaljivo dražbo, konfeti, šaljivo pošto itd. Sodeluje iz prijaznosti domača godba in pevski zbor. Vstopnina 30 vin. za družvenike 20 vin. Točke 1—3 so vstopnine proste.

Brežiški okraj.

b Brežice. V vinogradih se sedaj grozdje še dokaj lepo razvija. Če bo cel september količaj lep in topel, upamo, da bo letošnji pridelek mnogo boljši od lanskega. — Tudi iz Posavja se je udeležilo več stotin naših pristašev katoliškega shoda. Bog daj, da bi se naša misel v Posavju bolj ukoreninila. Voditelji! Zakaj nam ne prirejate več shodov?

b Rajhenburg. Ponos za naš Rajhenburg. V naši sredini so se zbrali pogumni junaki ter so z odločnim korakom stopili v javnost in s tem pokazali svoje krščansko prepričanje, ljubezen do svoje matere sv. cerkve in do milega, vernega slovenskega naroda. Kdo so ti junaki, ki se ne bojijo pokazati svetu, da so verni Slovenci, udani z dušo in srcem svoji slo-

LISTEK.

Iznancí.

(Povest iz prvih časov krščanstva).
(Dalje.)

Spoznavalet v rimskih ječah so imeli vsaj duhovnika v svoji sredini, ki jim je delil svete zakramente in jih utrjeval v spoznanju v Kristusa; takega tolažila so potrebovali jetniki tem bolj, čim dalje so bili izkušani v šoli trpljenja, in zdaj so nenadoma izgubili svojega očeta in pastirja, ki jim je bil z besedo in dejanjem učitelj.

Naslednjo noč so pokopali oba mučenika; k pogrebu so se zbrali ne samo kristjani, temveč tudi pogani, ne zmenec se za hude kazni, ki so čakale tiste, ki so zapustili svoja bivališča in so jih zalotili stražniki. Pač radi bi bili pokopali kristjani oba mučenika med prepevanjem psalmov in svetih himnov pri žarni luči bakel in svetilk, kakor so smeli v katakombah! Toda vsled strahu pred pazniki se je izvršil pogreb na tihem; le lojeva svetilka je razsvetljevala toliko, da so lahko pokopali mučenika in še to luč so prikrivali z rokami.

Ko so položili o; a mučenika v luculus in zaprli grob s kamenitimi ploščami, so poklekli vsi, da bi s. izprosili priprošnjo obeh mučnikov; prihodnjega dne pa je izdolbel Faustin s kamenom nerodne črke v nagrobni kamen z dnevnico 30. oktobra.

Sedmo poglavje.

I z d a n i.

Čas je, da se zopet ogledamo po matroni Marciji Dasumiji ali bolje po krščanski Sofiji, ž njenimi tremi hčerkami Pistis, Elpis in Agape.

Ko je zapustil vitez Sempronij, razkačen nad sramotilnim razočaranjem, kojega mu je pripravil prokurator Marcelij, palačo Dasumijev, se ni nikakor v prvi vrsti bavil z vprašanjem, kako bi se rešil tako strogega upnika. Videl je hčerko v nevestinem oblačilu in če je primerjal to dejstvo z oproščenčevim ravnanjem, tedaj je prišel bolj in bolj, čim dalje je razmišljal o tej stvari, do prepričanja, da ga je ta človek prav nesramno zasmehoval. Prokurator je moral vendar takoj od začetka razumeti, kaj je pravzaprav nameraval s svojim obiskom; toda namesto da bi mu prijazno razložil, da je snubitev prepozna, ker je deklica že zaročena, je ta nesramni človek porabil to priliko za to, da ga je na prav neusmiljen način opomnil na njegov dolg.

Toda kdo je bil tisti srečni človek, ki mu je odnesel tako plemenit in bogat plen?

Dasumci so bili tako velespoštovana in bogata plemenitaška rodbina, da je bila zaročitev najstarejše hčerke edino možna s kakim enakorodnim ženinom, in v tem bi bil moral on, Sempronij, vendar kaj slišati.

Vitez je vprašal svojega sina Marka, in oba sta ugibala sem in tje, ne da bi prišla izvoljencu na sled.

Duhovnik Marcelij je, ko ga je Sempronij zapustil, dolgo in resno premišljeval čez vse mogoče posledice, ki bi lahko narasle vsled novice, kojoj je izvedel vitez; prva posledica se je tukaj pokazala v številnih obiskih radovednih znancev, ki so prišli častit k zaročitvi. Na nasvet duhovnika je torej sklenila Sofija, da se hoče raznim govoricam in pripovedovanju izogniti s tem, da se je podala prej kakor navadno na svoje posestvo ob obali pri Ostiji.

Iz celega sveta.

Smrt na izbiro. V Newadi v Ameriki so nedavno uvedli zakon, ki daje k smrti obsojenim zločincem na prosto voljo, da si izbere način smrti izmed treh: električna, vrv ali krogla. Kot prvi se je poslužil „dobrote“ tega zakona neki Andrija Mirkovič, ki je lani na zverinski način umoril nekega uglednega Newadčana in bil zato obsojen k smrti. Izbral si je smrt s kroglo, češ, da hoče umreti kakor vojak. Na morišče je šel navidezno najbolje volje ter je prišedši tja „zabaval“ gledalce s tem, da je v hoji oponašal purana. Nato se je ravno dušno vsedel na pripravljeni stol in smehljal motril navzoče — bilo je vseh skupaj 20 gledalcev. Med tem so ga strežniki z jermeni privezali na stol. V razdalji kakih 10 metrov je stala pred stolom omarica, v kateri so bile v vodoravni legi mehanično pritrjene 3 puške. Naravnali so jih na obsojenčeve prsi — na srce. Samo ena puška je bila ostro nabita, drugi dve pa samo za pok, tako, da nobeden od strežnikov ni vedel, kdo bo sprožil smrtni strel. Ko je Mirkovič z velikim zanimanjem opazoval strelno napravo, se je oglasilo povelje: „Ogenj!“ Puške so počile na mah in Mirkovič je bil v hipu mrtev. Jetniški uradniki so kasneje pravili, da je bila usmrčenčeva ravnodušnost le navidezna. Ponoči je preživel Mirkovič grozopolne ure smrtnega strahu in ni niti za trenotek zatislil oči.

652 strel v minuti. Ameriški tvorničar Coll je iznašel puško, s katero se v eni minuti izstrel 652 strel. Puška ni veliko težja kakor dosežanja puška. Nerodna je samo zato, ker se mora nasloniti na trinožni stol.

Razočaran natak. Te dni je prišel v neko zagrebško restavracijo lepo oblečen gospod s tremi 13- do 15letnimi dečki. Naročil je za-se in dečke okusno kosilce s svežim pivom. Ko so prvič popili in pojedli,

Da bi ne dražil Sempronija, pustil je Marcel določeni rok preteči, ne da bi šel pred pretorja. Na svoje poizvedovanje je izvedel, da tudi vitez ni prišel.

S sporazumljenjem svoje gospodinje je sklenil čakati z nadaljnim postopanjem proti dolžniku do poldnja, ko zapusti vse plemstvo umrlega Dasumija. — Da je bila zaročitev samo verska posvetitev, nikakor ni mogel sumiti; kajti od dne do dne huje naraščajoče krvavo preganjanje je izključilo vsako najmanjšo misel, da bi se bila Marcija pridružila po smrti svojega soproga sekta kristjanov.

Drugače so se v Rimu hišne skrivnosti in tajnosti z dobro napitnino vratarju prav lahko izvedele. Toda tisti sirske vratar v palači Dasumijev je bil tako neobčutljiv za vsak denar, ki mu ga je vitez ponujal, da je Sempronij takoj uvidel, da s tem sredstvom ne doseže ničesar.

Toda, ali bi mogoče lahko našel kako drugo sredstvo, ki bi razvezalo sužnju jezik? Da, Sempronij ga je našel; — in sicer v lepi mladi oproščenki, nekšni rojakinji Sira.

Sir je bil rojen od krščanskih starišev, in ko ga je vzela Sofija v svojo službo, je v vsakem oziru opravičil priporočilno izpričevalo, ki mu ga je dal škof njegovega rojstnega mesta. Saj je mogla krščanska matrona samo popolnoma zanesljivo značaj izročiti v teh okoliščinah in razmerah tako težavno in odgovorno službo vratarja v svoji palači.

Nočemo iskati, s kakšnim dobrikanjem in s kakšno zvijačo si je znala lepa oproščenka polagoma pridobiti srce Sira, ki se je vdal v prvi vrsti v skromnem upanju, da bo mogoče svojo rojakinjo izpreobrniti h krščanski veri. Vendar je bil pri tem skrajno previden; še-le ko je mislil, da pozna njen značaj popolnoma dobro, je enkrat ob priložnosti napeljal pogovor na vero. Kako je potem na tistem hvalil Boga, da je deklica, ki je sredi teh skušnjav — tako je mislil — ohranila neomadeževano, čisto srce, tako voljno poslušala njegove besede in tudi tako hitro vse razumela!

Čim bolj je opazoval, da njegova izvoljenka od dne do dne napreduje v spoznanju resnice, tem dražja in ljubša mu je bila; tista ura, v koji mu je obljubila, da hoče postati kristjanka, je bila najsrečnejša njegovega življenja; poln blaženega veselja je objel svojo ljubo.

Da bi jo v njenem sklepu še bolje potrdil, navedel ji je za vzgled svojo gospodinjo, ki se je dala v pretečeni jeseni s svojimi tremi hčerkami krstiti in deklica je znala tako nedolžno in v skromni ukaželnosti staviti eno vprašanje za drugim o družinskih razmerah, da ji je Sir vse razodel, ne da bi bil slutil kaj hudega.

Ko mu je tako izvalila skrivnost, se ni prikazala nikoli več in vse Sirovo poizvedovanje po njej je bilo brezuspešno.

Sir bi bil skoraj obupal. Spoznal je, da ga je deklica grdo ukanila in takoj je uvidel veliko nevarnost, v kojoj je spravljen sedaj v tem nevarnem času zasledovanja svojo gospodinjo. Ko bi bila v Rimu, gotovo, on bi se vrgel skesanega srca pred njene noge in bi priznal svojo krivdo. Povedati pa bi bil moral vsaj

je prišel natak vprašati, če še kaj prinese in gospod je še enkrat naročil jedi in pijače. Dečkom je sijalo lice veselja. Ko so zopet vse pospravili, je rekel gospod: „Otroci, počakajte, si grem po smodke“. In otroci so čakali. Toda čas je potekal, a dobrega gospoda ni bilo od nikoder. Končno pristopi natak in vpraša fante, kam je odšel „oče“. — „Kakšen oče!“ odvrnejo fantje, „saj tega gospoda nič ne poznamo, marveč nas je srečal na trgu in povabil na kosilce. Ne vemo, kdo je.“ Ubogega natakarija, ki se je veselil zaslužka, je sedaj minila vsa potrpežljivost in prijaznost.

Kako učinkuje opij na živali. Povodom razprave o kajenju opija med francoskimi mornarji so naglašali zdravniški krogi, da se tudi živali kaj rade navadijo na uživanje opija. Kjer se sadi na Kitajskem mak, tam se polje skrbno zavaruje, da bi živali ne mogle do njega. Konji in krave jako rade žro mak. Obole ali pa poginejo, kakor hitro se jim vzame mak, na katerega so se navadili. Prašiči, ki se jih krmi z makom, hitro zdebele, vendar pa se jih mora hitro zaklati. Bučele jako ljubijo mak in poletavajo le nerade na druge rastline. V tovarnah za opij se kar ne morejo iznebiti podgan, ki prihajajo v velikih množinah, da se opijejo opijevih parov, na kar pa navadno poginejo.

Načrti nemških topov izdani? Listi poročajo: Te dni se je pri pariški policiji zglašil neki Prudowsky iz Prusije ves onemogel in sestradan ter prosil za prenočišče. Pri njem so našli 2 načrta iz Kruppove tovarne v Essenu, v katerih so narisane vse podrobnosti novega nemškega topa za streljanje na aeroplane, kakor tudi načrt zračnih torpedov. Nove topove je izumil neki nemški častnik in se ravnokar izdejuje v Kruppovi tovarni v Essenu. Prudowsky je pripovedoval, da je že pred osmimi dnevi prišel v Pariz, a si ni upal prodati načrtov ter se je brezsmotno

duhovniku Marcelu; toda ker se je sramoval in ob enem tudi bal, je molčal.

Kako zmagovalno pa se je veselil Sempronij, kojemu je lepa oproščenka vse razodela! Marcija Dasumija s svojimi hčerkami kristjanka! No, sedaj naj pa le pride prokurator!

In res, prišel je že takoj v prihodnjih dneh. Ko je v sredini meseca oktobra pri sodnijski obravnavi, h koji je dal Marcel v imenu svoje gospodinje viteza poklicati, pretor tožiteljci dovolil, da sme v slučaju, da ne plača toženec v določenem roku celo svoto, vse njegovo premoženje zarubiti, je predložil Sempronij škodoželjno se smehlajočega obraza sodniku polo papirja, v koji je bila Marcija Dasumija obtožena kot privrženka prepovedane sekte kristjanov in obenem naveden njen vratar kot prič.

Ko je sodnik ves začuden prečital obtožbo in se nekoliko z obema prisednikoma posvetoval, zapovedal je notarju, naj jo glasno prečita. Kajti akoravno ni spadala ta obtožba več pred pretorja, ki je odločeval samo v meščanskih tožbah, temveč pred mestnega prefekta, vendar je bila vpletena v tožbo med Marcelom in Dasumijo tako, da je pretor moral pričati na vsak način zaslišati.

Marcel je prebledel, ko je slišal prve stavke obtožbe; vendar ga je pogled proti nebu zopet pomiril. Ko je vratar prečital obtožbo, ga je vprašal pretor:

„Ali so tvoja gospodinja Marcija Dasumija in njene hčerke kristjanke?“

„Jaz sem oskrbnik njenega premoženja“, odgovoril je Marcel; „ako me vprašaš o tem, ti lahko odgovorim.“

„Daj poklicati vratarja!“ je zavpil Sempronij, „in če suženj ne bo hotel priznati, ga naj pa natezalnica prisili, da bo govoril.“

Sodnik je takoj zaukazal, iti po Sira. — Med tem pa je premišljeval, na kak način naj bi postopal proti Marciji Dasumiji. Neusmiljena trdosrčnost trinogova in brezšteviline umoritve, ne samo kristjanov, ampak tudi drugih, in celo iz višjih krogov, so v ljudstvu dan na dan bolj netile sovraštvo in jezo proti cesarju; obsodba tako imenitne gospe in njenih treh hčerk pa bi vzbudila pozornost pri vseh prebivalcih, posebno pa bi se hudo užalila vse rimsko plemstvo. Pretor je torej sklenil, da hoče postopati v tem slučaju skrajno obzirno, kolikor je sploh dovoljeno. Vprašal je torej Marcela:

„Kje je sedaj tvoja gospodinja?“

„Poletni čas preživi na svojem posestvu pri Ostiji.“

„Ta, proti tako imenitni gospe naperjena obtožba“, je nadaljeval pretor, „se nam vidi, tudi če bi vratar pričal proti njej, tako neverjetna, da hočem za našo razpravo določiti nov dan še-le po njeni vrnitvi, v slučaju, da se vrne gospa v kratkem času.“

„Vrnitev je določena na zadnje dni tega meseca ali pa na prvi teden novembra.“

Sir ni nikako dvomil, za kaj se gre, ko so prišli sodnijski slugi in mu ukazali, naj gre ž njimi pred pretorja; med potjo pa je imel časa dovolj, da je vse dobro premislil in se na vse — tudi na najhujše — pripravil.

Ko je Sir prišel pred sodnika in zagledal Sempronija, se je spomnil, da ga je zalotil enkrat s svojo rojakinjo v pogovoru, in nehote mu je prišlo na misel, da je bila tista ženska plačano orodje tega moža, ki ga je tako napravil za izdajaleca svoje gospodinje.

Pretor je vprašal Sira, ali je Marcija Dasumija kristjanka.

(Dalje prihodnjič.)

no potikal sem in tje. Sedaj mu je pošel zadnji vinar in v sili se je zatekel k redarstvu. Prudowskega so radi potepanja zaprli, načrte pa izročili vojnemu ministru. Prudowsky pravi, da je bil risar v Kruppovi tovarni. Ko je neki njegov tovariš v isti tovarni prodal neke načrte za 10.000 frankov, se je osokolil tudi on, da na enak način poskusi svojo srečo. Uradel je načrte novih zračnih mitraljez in prišel ž njimi v Pariz. Obenem ž njim sta z istimi načrti odšla v Belgijo in na Angleško dva druga njegova tovariša.

Strela ubila 6 krav. V noči od 7. na 8. p. m. je razsajal na planini Klek hud vihar. Grmelo in treskalo je silovito. Živali se ob času nevihte poščejo zavetišča pod v ta namen postavljenimi stani. V en tak stan pa je udarila strela ter ubila 6 krav posestnikom iz Podholma. Škoda je velika, ker so bile živali dobre mlekarice in izborne za plemo. Prejšnji dan pa je za koliko poginila posestniku Kocjančiču, po domače Mačku iz Gorij, lepa kobila, vredna 800 K. Nesreča nikoli ne miruje.

Mažarsko nasilje napram Slovakom. Mažarske oblasti so prepovedale Slovakom vse shode, na katerih je imelo biti protestirano proti krivični volilni izpremambi. Kako skrbje Mažžari celo za telesno zdravje slovaških kmetov, je pokazal mažžarski župan v Veliki Slatini. Ta „viteški“ Mažžar je prepovedal Slovakom shod samo zaradi tega, da bi se poslušalci na shodu kaj ne prehladili. Svoj odlok utemeljuje tako: „Shod sem moral prepovedati, ker bi kontrolni uradniki v tem hudem mrazu ne mogli na shodu, vršečem se pod milim nebom, izpolnjevati svoje dolžnosti, in bilo bi tudi nevarno za zdravje množice, zlasti pa za radovedne otroke.“ To je skrb, kaj, da bolj nežne ne pozna zlato materino srce. Mažžari bi radi slepili javnost, pa jih ves svet predobro pozna, pozna njih laži in sleparstva.

Ženski vestnik.

x **O sprejemu gojenk** v gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi polovici meseca oktobra se odpre petnajsti tečaj gospodinske šole. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v bosebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privaditju nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 35 K, ali za ves tečaj 385 K. Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednje obleke s seboj: dve nedeljske obleke, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvnih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi preskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti spetem mlajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do dne 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjstvo šolo sprejemajo deklce, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemalo tudi prosilke iz drugih dežel. Prošnje za sprejem bodo rešene med 20. in 25. septembrom. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, dne 15. avgusta 1913.

x **Razpošiljanje svežega sadja.** Sadje, ki dospo na svoje mesto lično zabaleno, brez vsake poškodbe, je veselo vsake družine, kateri je bilo poslano. Bridke izkušnje, da je dospelo sadje zmečkano in gnilo, ostrašijo marsikatero gospodinj, ki bi iz svojega, bogato obloženega vrta, včasih rada poslala košarico sadja svojim sorodnikom. Včasih trdijo nekateri, da je bilo sadje vzorno zloženo, a da je kri-

va pošta, da so jabolka obtočena, da je dospelo le pol košarice grozdja, iz katere se je cedil celo pot sok. V resnici je tem-le redkokrat kriva pošta. — Prvi vzrok, da je dospelo sadje pokvarjeno, je navadno, ker je bilo že preveč zrelo, ko se je odposlalo. Sadje, ki ga odposlješ, ne sme biti še užitno, zrelo, in posamezen kos brez vsake, tudi najmanjše poškodbe. Obtočeno ali madežasto sadje se vedno pokvari med vožnjo. Pri nas na Avstrijskem se razpošilja najlepše sadje iz Južne Tirolske, posebno iz Bozena in Merana. Tu se z vso skrbnostjo in pazljivostjo ne le zabali, temveč tudi obira sadje. Z rokavicami se v suhem vremenu trga na rahlo sad z drevesa ali špalirja, polaga v mehko obšito košarico in že tu razprostire med vsako lego belo rutico. Le trd sad, brez najmanjšega madeža, se izbere za razpošiljanje. — Jabolka, hruške in marelice se posamezno zavijejo v svilen papir in trdo vložijo v mehko podlago iz lesne volne in svilenega papirja v lahke zabojčke ali v pletene košarice. Vsaka luknjica se tesno zamaši z razrezano lesno volno ali z mehkim zbalenim popirjem, tako, da se posamezni sadovi ne morejo dotikati drug drugega in ne se premakniti. Kar veselje je pogledati tako s sadjem vloženo košarico ali zabojček, ki mu tudi premetavanje na pošti ne more škodovati. Sploh pa ravnanje poštini uslužbenici malo bolj oprežno z zabojčki, na katerih je zapisano: „Sveže sadje“. Zato je priporočati, na vsako pošiljatev sadja napisati zgoraj navedene besede. Tudi je dobro natanko poizvedeti, kdaj prevzame in odide pošta, oziroma poštini vlak, ki ima prepeljati sadje, in ne oddati sadja dopoldne, če ima oditi še-le zvečer. Če ni pot predolga, je izbrati večer in noč, ko je hladnejše, za prevažanje sadja. — Marelice, breskve in češnje so zelo občutljive. Boljše je med posamezne lege devati papir kakor liste sadnih dreves in vinskih trt. Listje naj bo le na vrhu, da kinča pošiljatev. Še bolj občutljive so jagode in grozdje. Le lepe, cele in ne prezrele jagode naloži v majhne, lahke košarice. Prevelike množine skupaj vse pomečkajo. Več napolnjenih košaric zloži tesno v večji zaboj in tako odposli. — Grozdje, ne prezrelo, je varno in tesno naložiti v zaboj ali košarico, vsako mehko, prezrelo, poškodovano jagodo je odrezati, preden se vložijo grozd. Zabojček se mora večkrat na rahlo potresti, da se jagode že doma tesno vložijo, in naložiti nekoliko čez vrh, da pokrov še nalahko stisne grozdja, a paziti je, da ga ne pomečka. Najprvo se moramo navaditi na pravilno, okusno zabalenje le zdravega sadja. Res to ne gre tako naglo, kakor smo bili vajeni dosedaj, kar stresi ga v zaboj in odposli. Toda trud in potrpljenje nam bogato poplača veselje nad lepo, nepokvarjeno pošiljateljico.

x **Vkuhanje graha v patentnih kozarcih.** Zlušči grah, odstrani vsa premajhna ali zdrobljena zrna. Zbrana zrna daj v čisto ruto in jo vtakni v vrelo vodo, v katero si dajala nekoliko soli; v njej pusti vreti grah 5 minut, potem ga vtakni za kratek čas v mrzlo vodo in takoj napolni kozarce. Na vsak literški kozarec lahko daš eno žličico sladkorja. V kozarce vlij lahno solno raztopino, tako visoko, da je ves grah po-

krit, zapri kozarec z gumijevim obročkom in steklenim pokrovčkom, nato takoj steliziraj (pogrevaj) poldrugo uro v vreli vodi. Razgrevanje ponavljaj še dvakrat v presledkih 3 do 5 dni po pol ure. Delo pri grahu se mora vršiti naglo drugo za drugim. Če pustiš grah dolgo časa zluščenega, postane kisel. Včasih popije vso vodo, kar je popolnoma brez pomena. Ravno tako kakor grah vkuhaj dober stročji fižol, brez niti. Pri fižolu zadostuje dvakratno pogrevanje, v drugič čez 5 dni naj se ga pogreva 20 minut. Stroke lepo vložijo v kozarce, da stoje vsi pokoneu.

x **Cebuljne in gomoljne cvetlice, ki cveto poleti in jeseni.** Ker nam s svojim bogatim, tako zaslužnim cvetjem krase vrtove celo poletje in še dolgo v jeseni, in ker ne potrebujemo posebne stredbe, so se nam zelo priljubile in so tudi zelo priporočljive. Njih čebulje in gomolje rabimo dolgo vrsto let in so potemtakem ceneje ko marsikatero drugo. Vzemimo najprej gomoljasto begonijo. Delijo se v polne z velikim raznobojnim cvetjem in v enostavne tudi z različnim cvetjem. Razmnožujejo se s semenom, podtaknjenci in z razdeljevanjem gomoljev. Kdor ima zimnico (Glas-haus) na razpolago, lahko pomnožuje te cvetlice s semenom. Seme se dobi pri večjih vrtnarjih in se naseje v zimnice januarja in februarja. Nasejati jih je treba prav blizu okna. Ko so nekoliko dorastle, se presade v gnojak. V juniju in juliju se pa posade v lonce ali pa na za to pripravljen prostor v vrtni gredi. Drugo leto imaš pa že gomolje, katere nasadiš v lonce začetkom meseca aprila. Če nimaš zimnice, postavi jih k oknu v zakurjeni sobi. Cveti navadno v sredi poletja. Cvetje je temnordeče, rožnato, rmenno in čisto belo. Razmnožuje se nadalje s potaknjenci in z razdelitvijo gomoljev. S potaknjenci se razmnožujejo tako, da se odrežejo stranski izrastki in se vsade v lonce in ti postavijo na toplo. To naj se zgodi v zgodnji spomladi. Z razdelitvijo gomoljev pa naj se počaka gorkega letnega časa. Nekatere vrste begonij so: bavarija z enostavnim rožnim cvetjem, lafajeta s polnim rdečim cvetom, Helena Harms z rumenim cvetom, Alice Trousse rožno cvetje. Prevročega solnca ne preneso. V polsenci najbolje uspevajo. Zemlja mora biti dobro pognojena.

Prusija za vzgojo šoli odrasle ženske mladine. Na Pruskem imajo že obširne in visoko razvite ustanove za vzgojo šoli odrasle moške mladine. Pri tem delu je država sama na prvem mestu. Sedaj je pa prusko naučno ministrstvo izdalo odlok, glasom katerega ima biti odslej te skrbi deležna tudi ženska mladina. V proračunu za l. 1913 so v ta namen že določena primerna državna sredstva. Zanimivo je, kako pruski minister utemeljuje svoje odredbo. Pravi namreč med drugim: „Kdor hoče vzgojiti telesno in нравno močan, bogaboječ, kralju in domovini zvest rod, ta mora pomagati tudi za to skrbeti, da bo ženska mladina na duši in telesu zdrava, na znotraj utrjena in oborožena z onim znanjem in zmožnostmi, ki so ji kot bodoči moževi pomočnici, vzgojiteljici otrok, gojiteljici družinske sreče in kot nositeljici in varuhinji нравnih šeg neobhodno potrebne.“

Kmečki delavec.

y **Kdor pije šnops, naj ne toži čez draginjo!** Socialni demokratje se vedno pritožujejo o draginji in uganjajo svojo hinavsko politiko ter očitajo kmetu, da je kriv draginje. Kaj pa je glavni vzrok, da je toliko bede v družinah? Ne draginja, ampak nesrečni šnops. Ubogi delavci, preslepljeni od socialno-demokratskih nauk, zapravljajo zvečer po gostilnah svoj težko prislužen denar za „frakeljne šnopsa“. Zlasti ob sobotah je vse polno zvestih „backov“ socialne demokracije po gostilnah. Seveda, potem ko je zapravljen denar, se lahko toži čez draginjo. Ako bi se denar uporabljal za hrano in ne za šnops, bi odpadlo mnogo tožb o draginji. Koliko se proda na leto alkoholnih pijač v Avstriji, naj povejo sledeče številke. Vsako leto se popije 20 milijonov hektolitrov piva v vrednosti 600 milijonov kron in šnopsa za 340 milijonov kron. Vseh alkoholnih pijač se popije v skupni vrednosti za 1720 milijonov kron. Ako bi se popilo manj alkohola, bi se lahko živelo več mesa in drugih živil. Dokler bo ubogo delavstvo sledilo socialnim demokratom in pilo šnops, tako dolgo naj ne toži čez draginjo!

y **Slovenec, tvoja zemlja je zdrava.** Slovenci nimamo samo lepe domovine, ampak tudi zdravo. Na naših zalih kmečkih livadah veje zdrav zrak. In to je zlata vredno. Tisočkrat več vredno je, kot vsa mastna plačila v zaduhlih tovarnah in izprehodi po mestnih nasadih. Jetika ali sušica mori ljudi najbolj po mestih in v tovarnah. Prah, smrad, nezdrav zrak, zaduhla stanovanja, skoro nobene izpremembe glede hrane in neenakomerno telesno gibanje, vse to pospešuje v delavskih vrstah sušico. Na leto umrje v Evropi 500.000 ljudi na jetiki. Od teh 500.000 je 300.000 tovarniških delavcev. To je ogromno število. V Avstriji pride na 1 milijon prebivalcev 3.300 jetičnih, v Nemčiji 2200, na Angleškem 1400, v Italiji 1300. V Nemčiji znaša na leto število jetičnih oseb 1 milijon. Dobra tretjina smrtnih slučajev med 15. in 70. letom se pripisuje jetiki. Med velevladstvi v Evropi ima Italija v seznamu za jetiko najmanjše število mrlicev in bolnikov. To pa radi tega, ker je tam najmanj tovarn. Kako srečne se torej lahko čutijo kmečki delavci, ki v lepi božji naravi in v vsakdanjem svežem zraku opravljajo svoje delo. Med našim delavstvom na deželi še sušica dosedaj ni imela mnogo žetve. Slovenec, tvoja zemlja je zdrava, ne sili v mesta, tovarne in v tujino!

y **Poštenost ga je osrečila.** Na Poznanjskem (v Nemčiji) živi v vasi Plasince bogat veleposestnik, Poljak Stanislav Dlu-goč. Moč ima krasno veleposestvo in velja sploh za zelo bogatega. Kot 14leten deček, sin nekega dninarja, je pasel živino svojemu gospodarju. Radi njegove priidnosti in poštenosti ga je gospodar večkrat obdaril s kako denarno svoto. Mali Stanislav je ta darila pridno shranjeval v hranilnico. Nabrala se je že precejšnja svota. Nekega dne, Stanislav je bil star že 17 let, najde na potu na planino listnico z denarjem. Bilo je v njej 30.000 mark (32.000 K) denarja. Pastirček gleda začuden lepe bankovce, v srečo se mu porodi želja, da bi si jih prilastil. Skrije jih v torbico, v kateri je imel shranjena živila in sklene, denar obdržati za-se. En celi dan je nosil hlapec bankovce za seboj. Vedno jih je hodil gledat in jih prešteval. Poprej vesel mladenič je postal naenkrat čmeren, niti krave-sivke, katero je izmed cele črede najraje imel, ni več božal. Vest se mu je oglasala in pravila: Denar ni tvoj, ne boš srečen, če si ga pridržiš. — Vest je bila vedno glasnejša in končno se Stanislav ni mogel več premagovati. Zvečer drugega dne, ko je spravil živinico v hlev, se napoti doli v vas in nese denar g. župniku. Tam je izvedel, da je izgubil denar neki grof, ki je bil pred nekaj dnevi v tistih krajih na lovu. Gospod župnik je pohvalil mladeniča radi njegove poštenosti in mu sporočil, da je dotični grof obljubil poštenemu najditelju eno tretjino cele svote. Kdo bi bil mogel popisati veselo presenečenje Stanislavovo! Gospod župnik mu je naložil denar v domačo hranilnico. Stanislav je sicer opustil službo pastirja, a šel je za hlapca h grofu, katerega denar je on našel. Grof kakor vsi v gradu so ga spoštovali. Bili so pa v gradu 3 hlapci, kateri so bili prave hudobe. Čitali so socialno-demokratske liste, zahajali v slabo družbo in pijančevali cele noči. Neke je bila grofica sama doma. Oni trije hlapci so v pozni nočni uri napadli grofico, hoteč jo oropati denarja. Hudobneži so se našemili, da jih gospa ni mogla spoznati. Ko so vdrli v njeno sobo, so jo podrli na tla, ji zamašili usta in jo zvezali. Nato pa so vdrli v blagajno in odnesli ves denar. Stanislav je slišal rop in je z vrtnarjem šel v gospejno sobo. Med vrati se srečajo s hudobneži. Razvil se je boj. Stanislav je bil močan in je takoj premagal najhujša 2 nasprotnika. Ko je prišla še ena dekla na pomoč, in je bila tudi gospa rešena mučnega položaja, bil je premagan tudi tretji napadalec. — Stanislav je bil od gospe bo-

gato obdarovan. Hudobni hlapci pa so bili obsojeni na več let ječe. Ko je bil star Stanislav 28 let, mu je podelil grof lepo veleposestvo kot naknadno plačilo za rešitev gospe. Tako je nekdanji reven pastir postal radi svoje poštenosti srečen mož.

y **Štrajk poljedelskih delavcev v Italiji.** V najrodovitnejši pokrajini Italije — Ferrari — je izbruhnil štrajk poljedelskih delavcev. Štrajka se udeležuje 150.000 delavcev. Boj se vrši med „delavsko zbornico“ v Ferrari, ki združuje pod svojim okriljem vse pokrajinske zveze kmečkih delavcev, in zvezo veleposestnikov, takozvano „Federazione Agraria“. Preprij med bogatimi veleposestniki in delavci izvira že iz za l. 1911. Že tedaj se je razvnel prvi večji štrajk posloj in poljedelskih delavcev. Delavci so namreč zahtevali, naj se z njimi bolj ljudomilo ravna in naj gospodarji svojim oskrbnikom (valpetom) naročijo, da se z delavci ne bo postopalo tako kot s sužnji. Delavska zbornica je še posebej zahtevala, naj bi veleposestniki sprejemali v delo le tiste delavce, katere bi zbornica, to je delosredovalnica organizacije delavcev priporočala. Veleposestniki, ki so večinoma sami brezverski in židovski milijonarji, so rajši pustili, da je skoro vsa žetev poginila, kakor da bi bili ugodili delavskim željam. Še-le po dolgotrajnih pogajanjih se je posrečilo mestnemu oblastniku v Ferrari, da je dosegel sporazum med delavci in liberalnimi veleposestniki. Vsaka stranka je polovico svojih zahtev popustila in delavci so šli zopet na delo. L. 1911 je bil štrajk še dokaj miren. Delavci niso prirejali nobenih nemirov. Letos pa so začeli poljedelski delavci štrajkati pod vodstvom anarhistov in socialnih demokratov. Radi tega je imel letošnji štrajk tudi popolnoma drugo lice. Od rdečih prenapetnežev nahujskani delavci so pobijali šipe hiš, uničevali kmetijsko orodje in stroje, s silo odganjali mirne delavce od dela, prirejali burne obhode po vaseh in delali javen nemir, tako, da je posegla vlada vmes in poslala vojaštvo v najbolj razburjene kraje. Najhujše razgrajaje so zaprli, delavci so šli zopet na delo, a dosegli niso nič. Zakaj ne? Ker so ubogali socialne demokrate in so rabili silo. Škoda na polju, kjer gnije nepožeto žito, in na pokvarjenih strojih, je velika. — Tukaj vidimo zopet, da za poštenega hlapca, dninarja in sploh vsakega delavca, socialna demokracija ne pomeni nič drugega kot nesrečo. Kmečki delavci, vaša strokovna organizacija je edino Jugoslovanska Strokovna Zveza

Trgovina s špecerijskim blagom	Slovinci! Zavedajte se!	Trgovina z moko in de- željnimi pridelki
Glavna sl. zaloga in velika izbira hranjskega vrvarskega blaga, n. pr. štrang, uzd, vrvi, strihov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd.	J. Ravnikar Celje Graška ulica šte. 21.	Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov. Kupujem po najvišji ceni deželne pridelke, vosek in vinski kamen.
Točna in solidna postrežba.		Točna in solidna postrežba.
Vedno sveža žgana kava	Na drobno in na debelo!	Zaloga rudninskih voda

Goričar & Leskovšek, Celje
Graška ulica 7 — podružnica Retovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona:
Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki izbiri po raznih cenah.
Čaše iz papirja in aluminija.
Za veselice: konfeti, serpentine, papirnati krozniki, servijete.
Lampijoni, predmeti za šaljive pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in pisarniških potrebščin.
Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.
Nagrobni venci in traki.
Dopisnice savinjskih planin in druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure	Hranilne vloge	Posojila
so: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.	obrestuje po 5% od 1. in 16. v mesecu po vložitvi in do 15 in zadnjega pred dvigom. Nevzdržene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob. Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne po-ložnice št. 118.060 in domači nabiralniki.	se dajejo na vknjižbo po 5½ do 6%, na vknjižbo in poroštvo po 6%, na menice po 6½%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji. Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnikih prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno stranka plača samo koleke.
Uradni prostori se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.		

POSOJILNICA V MARIBORU

Hranilne vloge sprejema in jih obrestuje: na vložne knjižice po 4½% oz. vloge proti odpovedi po 4¾%.
Naložbe v tekočem računu se obrestujejo po dogovoru.
Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo na zastavo in osebni kredit.
Eskomptujejo se menice ter odvarjajo krediti v tekočem računu.
Vplačani deleži 126.100 K. Rezervni zaklad K 344.683-87.
Lastno premoženje zadruga K 534.382-17.

V LASTNI HIŠI V NARODNEM DOMU

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrov. zadruga
z neomejeno zavezo

v lastni hiši

obrestuje hranilne
vloge po

5%

(Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta šte. 9
prvo nadstropje

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: nav. d. e. po 4½%, proti trimesečni odpovedi po 4¾%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za naganje po pošti so pošt. hran. polož. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti papirni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5½%, na vknjižbo in poroštvo po 6% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.
Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

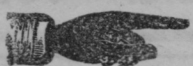
priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odobe. — Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Lepo posestvo na prodaj. Četrto ure od Celja na lepi ravnini, v Oretu št. 10 za obično cesto. Velika hiša z devetimi sobami, kuhinja in lopa. Velika klet in sedem drvarnic; svinjak s šestimi oddelki. Vodnjak tik hiše. Vrt, dve njivi, velik travnik in nekaj gozda. Cena je 14.000 kron. Pripravno za penzionista. Izve se pri Francu Strupi, Oseni št. 2, občina Teharje, p. Store. 1015

XXXXXXXXXX

Išče se gostilna v najem zdaj ali do Novega leta. Pisma na J. Kalinšek, pošto ležeče, Konjice št. 260. 998

OOOOOO

Klavirje, pianine in harmonije

boljboljši pianini, Steilzhamer in Mörigel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega orodja, strun in muzikalij ima v veliki izbiri izključno in edinole

A. Breznik,

Kongresni trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunske cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri 15 kron meni vsako na obroke po prvovrsten instrument gori imenovanih sloviti trdk z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri meni klavir, postane tudi lastnik istega dočim je dosegla najemščina višino kupnine! Velikanska zaloga najb. violin, harmonik, citer, tamburic itd. po najnižjih cenah. Zamenjava najugodnejša. Uglasevanje in popravila točno in cenno. 968

dvornih trdk: Bösendorfer, H. Heitzman (naj.)

ta je prijatelj naš pravi,
Ki nas krepi,
Da smo čvrsti in zdravi!

Želodčni liker „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Varujte se

ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Važno za vsakega!

Usojam si naznaniti, da sem v prijetnem položaju, svojim cenj. odjemalcem postreži z zajemčeno pristnim vinom po najnižjih cenah:

„Opollo“ III. vrste liter K 0-60	Vino „Vorderberger“ 1911 (iz kleti g. stol. župnika) liter K 1-60
Rudeče namizno vino „Clarett“ „ 0-72	Dalmatinsko „Perle“ „ 0-80
„Opollo“ „ 0-80	posebno staro črno vino za prebolele „ 1-—
Dalmatiner Perle „ 0-88	„Opollo“-extra „ 1-—
Rudeče vino za slabo krvne „ 0-80	„Opollo“ staro (sladko) „ 1-20
Posebno dobro belo vino (staro sladko) „ 0-80	Prosečan (od rozin grozdja) za hudoobolele „ 3-—
Posebno dobro staro belo vino (Perle) „ 0-96	

Velesposlovanjem

Franc Cvitanč-eva vdova
Maribo :: Šolska ulica št. 2.

Zaloga dalmatinskega vina „I. dalmatinske vinarske zadruge v Boltu (Dalmacija). 970

Hitra pomoč je gotova pomoč,
zato naj noben posestnik konjev ne pozabi kupiti gotovo učinkujoč **konjski kolik-balsam.**

Cena steklenici 40 vin., 10 steklenic K 3-60. Ravnotam se dobi olje proti muham in komarjem, ki nadlegujejo konje in govejo živino. Steklenica 50 vin. Dnevno razpošiljanje po pošti.

Lekarna „pri angelju varihu“ M. A. Sirak v Mariboru. Tegetthoffova ulica 33.

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlikovna in častni diplom k zlati kolajni :: Krepično sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonyalscente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izborjen okus. Nad 7000 zdravniških priporočil.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra & K 2-60 in po 1 liter & K 4-80.

balzama proti protinu in revmatizmu,

zdravila ki ga izdeluje lekarnar Sirak. Izvrstno sredstvo proti vsaki vrsti protinu in revmatizmu, izpahem, trganju v bedra itd. Izvirne steklenice po K 1-50 se dobijo v lekarni „pri angelju varihu“, M. A. Sirak v Mariboru, Tegetthoffova ulica 33. Dnevno razpošiljanje po pošti. 767

SMRT

podganam in mišim po neprekosljivem zatiralnem sredstvu

„FRANKO“

škatljica 60 vin. Za ljudi in domače živali neškodljivo! Koncesionirana „Adler“ drožerija Mag. Pharm. **Karol WOLF**, MARIBOR, Gosposka ulica št. 17.

Pozor! Svoji k svojim! Pozor!

Nova slovenska manufaktorna trgovina v Ptuj!

Cenjenemu občinstvu dajem uljudno na znanje, da sem odprl 2. avg. t. l. novo manufakturno trgovino v Ptuj tik pošte. Nudil bodem cenj. odjemalcem samo novo blago, kakor veliko izbiro modernih štofov za moške in ženske obleke, hlače, satene, druke, ripse, vsakovrstnega pisanega in belega platna za perilo. Nadalje naznamim tudi cenj. odjemalcem, da dobim za jesen in zimo samo nove ločne za moške, ter „damentuhe“ za ženske obleke, porhate vsake vrste, strikne robe, srajce itd. Dobilo se bode pri meni tudi gotovo perilo in sicer razne moške srajce, spodnje hlače, cvratnike, manšete, kravate, kakor tudi fine klotaste in drukne odeje, kon ske koce, dežnike in sploh vse, kar spada v manufakturno trgovino. — Postrežba bo točna in solidn.. Za obilen obisk se priporoča narodni trgovec

952

Alojz Brenčič.

Z mejo

umetno moštovo esenco

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače. Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 kroone. Dobi se samo v

drožeriji Maksa Wolfram,
Maribor, Gor. Gosposka ulica. 1027

Franc Pleteršek, zaloga pohištva

Maribor, Koroška cesta št. 10 nasproti Cirilove tiskarne

priporoča svojo bogato zalogo poliranega, motno iz trdega lesa naroto pohištvo, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Divane, vložke, matrace, stole in ogledala. Otroške železne postelje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki odjemalec zadovoljen. Prav niske cene. Krščanako ljudstvo kupuj pri Slovencu.

Velika narodna trgovina Karl Vanič : Celje

Narodni dom
priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno k asne novosti za ženske in moške obleke, po zelo nizkih cenah, Ostanki pod ceno. Postrežba točna in solidna. Vzorci na razpolago.

Priporoča se Vam za nakup

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastoj in poštne preprosto. Svetlovna tvrdka. Na fisoče zahval.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4-—
14 karatne zlate ure za gospode	40-—
Srebrne ure	K 6-50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9-50
Pristne tula ure dvojno pokrove	13-—
Ploščnate ure iz kovine	6-—
Srebrni pancer-verižice	2-—
14 karatne zlate verižice	20-—
Amerikanske zlate double-ure	10-—
Goldin Roskopf ure	4-—
Prave železničarske Roskopf-patent	
Prava nikeln. točno na min. idoč	K 5-—
14 karatne zlate ženske ure	19-—
Viseče stenske ure na nihala	10-80
Kuhinjske ure	2-40
Budilke	3-—
Budilke z dvojnim zvoncem	8-50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Nagrobni spomeniki!

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporoča svojo bogato zalogo kamnoseškega dela, kot nagrobnih spomenikov v najlepši izpeljavi iz marmorja, granita itd

Franc Koban,

kamnosek, Račje (Kranichsfeld) Štajersko. 883

Znano je, da se kupuje

pri staroznani domači zanesljivi veliki trgovini ne samo po ceni, ampak tudi prav dobro:

Sukneno blago (šif) za moške in dečke, **Novomodno volno** za ženske in dekleta, **Najnovojše perilno blago** za obleke in bluže, **Platno belo in pisano** za srajce in spodnje hlače, **Blago za postelje**, za rjuhe brez šiva in matrace, **Srajce izgotovljene** vseh vrst za moške in ženske, **Predpasnike veliki izbir** za prati in s črnega atlasa, **Zmiraj novosti robcev** iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zatorej pošljem na zahtevanje

zastoni

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

Karl Worsche, Maribor M.
Gospodarska ulica št. 10.

Vzajemna zavarov. v Ljubljani.

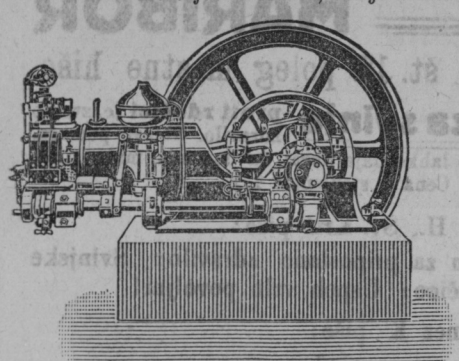
Glavni zastop za

Spod. Štajersko

pri Franu Pograjc v Mariboru,
na voglu Blumengasse in Quergasse

zavaruje 1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvo-
nove in premičnine ter — 2. proti prelomom zvonov. Edina
domača slovenska zavarovalnica. Svoji k svojim!
Sprejema tudi zavarovanja za življenje, ozir. doživetje in
proti nezgodam za Nižavstrijško deželno zavarovalnico.
43 Pojasnila daje gorenji zastop.

Najstarejša tovarna za motorje v Avstriji
Langen & Wolf, Dunaj X
Inženerski urad v Gradcu, Annenstrasse 10.
Originalni „Otto“-motorji na bencin, ben-
col, surovo olje, petrolin, plin itd. 106000
motorjev v obratu, imajo nad en milijon PS.

Razni lesni stroji.

Motorji na surovo
olje Diesel-sistem.

Pozor na marko!
Vsi originalni „Otto“-
motorji imajo zgoraj
označeno marko
„Otto“.

Samo 5 dni vozijo brzoparniki francoske
prekomorske družbe iz

**Havre v
Nevyork**

najkraj. in najhit. vožnja.

Veljavne vozne listke (Šifkarte) za potnike v
Ameriko in vozne listke za potnike iz Amerike
nazaj v domovino izdaja edino

Ed. Smarda :: Ljubljana

konces. potovalna pisarna Dunajska cesta 18

v hiši Kmetske posojilnice, nasproti znane go-
stilne „Figabirt“.

Kdor hoče dobiti?

za malo denarja veliko dobrega blaga, naj si naroči od „Prve
slovenske spodnje štajerske razpošiljalnice“

J. N. Šoštarč, Maribor, Gospodarska ulica št. 5

Ostanke raznega blaga n. pr. 20 m močnega belega platna za
samo 8 K, 20 m posebno močnega za 9 K, 20 m zelo finega za
11 K, 20 m močnega druka K 8'60, 20 m posebno močnega za
10 K, 20 m zelo trpežnega 12 K. Za enako ceno kakor druk se
dobijo tudi ostanke čajga, kambrika, levantina, pisane platna
in parhenta. Ostanke so v dolgoti od 2—7 m. Naročila nad
20 kron se pošljejo franco. Zamenjava dovoljena.

Zaloga pohištva.

Produktivna zadruga mizarских mojstrov, reg. zadr.
z om. por., Maribor Burgplatz št. 3.

Podružnica v Ptuj, Sarnitzova ulica. 771

Sprejemajo se stavbeno-mizarška dela. Nizke cene.

Kdor ljubi dobro kavo,

uporablja kot pridatek

pravi zagrebški **Franck:**

z kavinim mlinčkom.

Z njim pridobi kava mnogo na
slastnem okusu ter fini vonjavi.

Njegova nadaljna dragocena pred-
nost je velika izdatnost.

em 45/25.646

Oklic.

V zapušinski zadevi Neže Pavlin v Št. Vidu
nastopate kot postavni dedinji med drugimi tudi
sestri Terezija Zimšek in Marija Zimšek, kojih bi-
vališče ni znano.

Kot sodno postavljen kurator pozivljam Tere-
zijo Zimšek in Marijo Zimšek, da mi naznanite
nemudoma svoje sedanje bivališče.

Otmar Golob

1034

notarski kandidat v Kozjem.

A. Huberja nasl. J. Donosa v Ljutomeru.

Zaloga paličnega železa, železne,
bakrene in cinkaste pločevine, žice,
žičnikov, žične mreže, vijačnega bla-
ga, okovi za stavbo in pohištvo,
orodja, peči in štedilnikov, sesalk,
plinastih in vodovodnih cevi, na-
grobni križev, posteklene, lite in
pločevinaste posode, kuhinjske pri-
prave itd.

Velika zaloga

stavbenih nosilcev (traverz), želez-
niških šin, poljedelskih strojev in
cementa. Specerijsko in kolonijalno
blago.

1001

Zahvala

za vso ljubezen, izkazano moji predragi soprogi, oziroma
materi, hčeri, sestri, tetki, sestranici gospej

Mariji Kranjc roj. Ahman,

c. kr. poštarici, posestnici pri Sv. Barbari v Slov. gor.,

ob njeni boleznii in smrti, kakor tudi za vse prisrčne doka-
ze blagega sočutja od strani prijateljic, znank, znancev ob
tej veliki, prebriski izgubi. Prisrčna zahvala prečastitemu g.
župniku Josipu Mihaliču za njegovo veliko požrtvovalnost
skozi 3 in pol mesečno veliko vsestransko pomoč v boleznii
in ob smrtni uri. Prisrčna zahvala pred. g. župniku Antonu
Lajšiču od Sv. Martina pri Vurbergu za njegovo srčno pri-
jateljstvo in spremstvo, dalje g. pevcem iz Sv. Martina in
Vurberga za pretresljive žalostinke. Zahvala darovalcem
krasnih vencev in šopkov, zahvala vsem veleocenim soude-
ležencem pogreba od Sv. Martina, Vurberga, Ptuj, Sv. Ur-
bana, Maribora, Sv. Marjete, Pesnice in drugod, ki so nam
z besedo in dejanjem tešili bridko žalost.

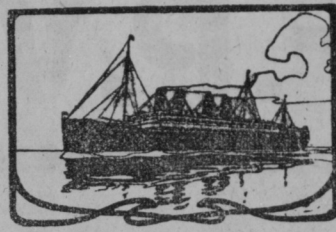
Sv. Barbara pri Mariboru, dne 22. avgusta 1913.

1036

Zalujoči rodbini:

Jos. Krajnc in Alojzij Kristl,

Hamburg- Amerika Linie

Generalna agentura za Štajersko

Murplatz 3 **Gradec** Murplatz 3

**Najhitrejša zveza Gradec—New-
York v 8 dneh. 4 parniški razr.**

Izvrstna hrana, oskrba in postrežba.
Tedensko 3—4 vožnje iz Hamburga.

Prihodnji parniki:

»Viktoria Luise« 25. septem., »President Lincoln«
27. sept., »Imperator« 1. oktobra, »Graf Walder-
see« 4. oktobra, »Amerika« 9. oktobra, »Patricia«
11. oktobra, »Kais. Aug. Viktoria« 16. oktobra,
»Armenia« 18. oktobra, »Imperator« 22. oktobra.

Darujte za Slov. Stražo!

Naznanilo otvoritve!

Podpisani si usoja naznaniti p. n. veleč. gg.
duhovnikom in cerkvenim predstojništvom, da je

**v Gradcu, Sackstrasse 24
otvoril delavnico za cerkvena
in posvetna (profane) dela**

Ob tej priliki si usojam svojo obrt, katero bom
izvrševal redno, vedno dovršeno in vsako delo
umetniško izpeljal, Vaši dobrohotnosti toplo pripo-
ročati.

Ob enem si usojam Vas tudi opozoriti, oprt
na dobra spravevala, da sem deloval kot prva moč
v mnogih tozadevnih delavnicah v domovini in
inozemstvu. Priporočam se torej za nabavo cerkv.
pohištva v raznih primernih oblikah.

Velespoštovanjem

Ivan Fehsler,

pozlatar in lastnik delavnice za popravo in pozla-
tenje cerkvene opreme, Gradec. Najboljše reference.

Izredno hitro zacelijo

diverzne rane in poškodbe, kjer se rabi praško
domače mazilo.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo,
takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo
redstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja
in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Ena pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3'16 se pošljejo 4
pušice za 7 K, po deset pušic poštnine prosto na vsako po-
stajo avstr.-ogrske monarhije.

**Pozor na ime izdelka, izdelovalca, cene in
varstveno znamko. Pristao je po 70 vin.**

Izdelovatelj in **B. Fragner**, lekarnar in dvor. zal.
glavni založnik, Praga II., t. 203.

Zaloga v Mariboru: lekarna W.

A. König, Friedrich Prall, Viktor

Savost. Pozor na ime izdelka.

Kašelj, zehripačnost in nahod

hitro odstrani uporaba zdrav. priporočanega

Thymomel Sicillae,

dragocen in točno učinkujoč izdelek.

Besedna znamka varovana.

Lajša napade krčevitega kašlja, manjša število napadov, po-
spešuje razpust in odstranitev slin, utiša kašelj in odprav-
težkoče pri dihanju.

1 steklenica 2 K 20 vin. Po pošti se pošlje, kdor pošlje na-
prej 2 K 90 vin. 1 steklenica 7 K, 3 steklenice, 20 K 10
steklenic franco. Ne pustite si usiliti nadomestil. Vprašajte
zdravnika.

Izdelovatelj in založnik **B. Fragner**, lekarnar in dvor-
ni založnik :: ::
Praga III., šte. 203.

Zaloga v Mariboru: lekarna W. A.

Kösig, Frid. Prall in Vikt. Savost.

Pozor na ime izdelka in varn. znamko

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s oševno obrezo in priveznim nastavkom.

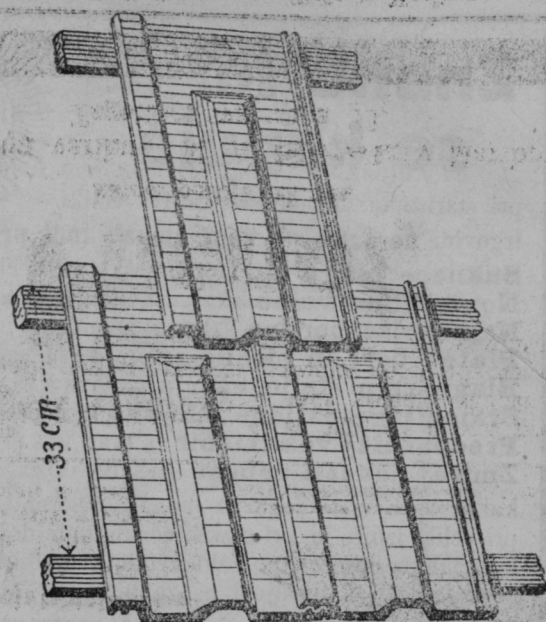
Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami.

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

698

Spretni zastopniki se sprejmejo.

TOMAŽEVA ŽLINDRA

(vpisana znamka)

je izborno važno gnojilno sredstvo za vse sadeže na vseh vrstah zemlje. Pomnoži dohodek po dobičkanosnem načinu. Uporaba istega ni vezana na noben letni čas.

Tomaževa žindra »zvezdna znamka« je priznana najizbornejše blago neskvarjene kakovosti. Zato naj zahteva vsak poljedelec

Tomaževa žindra »zvezdna znamka«, kajti zvezda na vreči in plombi daje poročstvo za čisti in polnovredni izdelek.

POZOR.

Tomaževa žindra »zvezdna znamka« se v originalnih vrečah prodaja pri sledečih trgovcih:

Peter Majdič, Celje; Jos. Kasimir, Ptuj; F. Kreschischnig, Radgona; Alojz Maček, Maribor, Alojz Pinter, Slov. Bistrica; Eduard Suppanz, Pristava; N. Zanier, Št. Pavel pri Preboldu.

Kjer ni nobene prodajalne se naj obrne naravnost na: 1017

„Thomasfosfatfabriken“ L. L. O. L.
Berlin W 35.

Pred manjvrednim blagom se svari.

Postrežba poštena!

Potrudite se obiskati domačega in narodnega trgovca Fr. Lenarta v Ptuj

ki priporoča čenj. občinstvu za jesen in zimo veliko izbiro novodošlega vsakovrstnega modnega blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi razno platno za životno in posteljno perilo.

Nadalje priporoča

za jesen in zimo različne nove porhate, novo hlačevino, nove koe in odeje, nove štrikane robce in srajce, tepiše, dežnike, kravate, manšete, ovratnike, nogavice, rokavice ter veliko drugega novega blaga za oblačila.

Za mnogoštevilen obisk se priporoča

Franc Lenart.

983

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancom
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Postrežba poštena!

J. Fauland v Ptuj

trgovina z manufakturnim blagom se vsem priporoča.

576

Olje za stroje

kakih sto kilogramov, ima zopet na prodaj
tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Kilogram stane 32 vinarjev.

SINGER

šivalni stroj 20. stoletja.

SINGER Co., akc. družba za šiv.

stroje, Maribor, Gosposka ul. 32,

Celje, Graška c. 33; Slov. Gradec. Glav. trg 46

Svarilo pred zamenjavami! Vse od drugih trgovin za šivalne stroje pod imenom „Singer“ ponujani stroji so posneti po enem naših najstarejših sistemov, ki daleč zaostaja za našimi novimi sistemi šivalnih strojev konstrukciji, uporabnosti in trpežnosti. — Vzorci za vezenje, gačenj in šivanje gratis in franko. — Na vprašanje vedno zaželeni odgovor.

Važen oglas „Slovenske Straže“! Čitajte!

V današnjih težavnih razmerah zmorete obogatiti le s srečko!

Turška srečka

je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov. ker vsake srečka mora zadeti najmanj 400 frankov. ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 krone 75 vinarjev, in ker zadobi kupec še po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico. Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. oktobra 1913!

Ena turška srečka in ena srečka italijanskega rudečega križa z 10 žrebanj vsako leto, na mesečne obroke po samo 6 kron.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“ gospod Valentin Urbanič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Sprejmejo se marljivi setrudniki pod ugodnimi pogoji.

Razpošiljalna in zaloga
vsakovrstnih, zaječeno pristnih
dalmatinskih vin
J. Matković :: Celje
Glavni trg.
Najnižje cene.
Zahtevajte cenike.

Na prodaj, lepa vila

z lepim gospodarskim poslopjem, zraven lep sadonosnik in lep zelenjadni vrt, v Mariboru, magdalenskem predmestju blizu cerkve, pripravno za upokojenca ali privatista. Naslov prodajalca pove g. Franc Spes, Maribor, Lenaugasse št. 18. 1024

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu MARIBOR

Glavni trg št. 15 poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje proti rdečici je izvstno zdravilo. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K.

Gospod A. H., Sv. Križ piše:

Hvala Vam za priposlano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: Uspeh vrlo povoljni!

Gospod Janez K. piše:

Prav dobro pomagalo!

Nadalje priporočam:

Kapljice za želodčni krč: Stane 1 steklenica samo 50 vin.

Žganje proti trganju: Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zgloboh in udih. Cena 1 K.

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu MARIBOR, Glavni trg št. 15.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehtnic za trgovino in obrt, stav. in umet. ključavničarstvo

Ivan Rebek

Celje, Poljska ulica št. 14

priporoča svoje tehtnice. Ilustrovani cenik na razpolago brezplačno in franko. 798 Sprejem tudi vsakovrstna popravila tehtnic in utež.

Svinjerejec, ki se boji, da bi mu prešli, čí radi vročine zboleti in končno poginili, naj si preskrbi priznano dobro odvrtačevalno sredstvo proti kroničnemu prisadu in rdečici prašičev

Phenol,

katero pošilja lekarna

»pri angelju varihu« M. A. Sirk v Mariboru, Tegetthoffova ulica 33. 766